

Erdészeti és Faipari Híradó

XXVII. évfolyam 1. szám
2017. március

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Lapja

A tartalomból:

**Fókuszban a soproni erdészeti tudásközpontok
Nők az erdészetben – Kaán Károly emlékévé
Új lendületben a szlovákiai kapcsolatok**

Bükk-aratás Zalában

A téli fakitermelés különböző mozzanatait a Zalaerdő Zrt. Zalaegerszegi Erdészete Csácsbozsok kerületében folyó munkálatoknál készült fotókkal mutatjuk be. Alsónemesapáti 24/A erdőrezsében fokozatos felújítás történik, 4,13 hektáron bontó vágást végeznek. A bükk állományban a „kész” újulát mindenütt látszik. A fakitermelést **Gaál Edmond** vállalkozó végzi munkatársaival. A fotókat **Szakács László** készítette.

Horváth László területvezető erdész megvizsgálja a kivágandó fát

Péntek László a hajkolás után a fa közepébe beszúr a felrepedés ellen

Horváth László bükk szálfát hosszol

Magai Róbert LKT-vel közelíti a bükk szálfát

Sasi László hosszoló „S” kapcsolót ver a rönk repedésének megakadályozására

A döntés pillanata

Molnár Tamás tűzfát rak a sarangba

Vigyázz, dől a fa!

Bükk szálfa vonszolása LKT-val

A még fennálló gyönyörű bükkös

A szálfa darabolása

Szakál István a bükk rönköket rakja

Ebédidő szalonnasütéssel

Szállítás az erdőről

Lesz dolgunk 2017-ben is

A természet törvényei szerint tavasz-köszöntő – évindító számnak szántuk az ErFa Híradó idei első számát. Sőt, a nőket is napjuk közvetlen közelében köszöntöttük volna... Különös tekintettel arra, hogy egy ideje immár az erdészszakma sem idegen számukra. Az erdő és vidéke emancipált terület: Jó munkát, sok sikert hölgyeink!

Aztán Március 15-e után most már Május 1-e az a piros betűs ünnep a naptárban – az új munkaszüneti nap, Nagypéntek és a hagyományos Húsvéton kívül –, amely hivatalos ünnep, s egy szakszervezeti lapban szót érdemel. De hogy milyet – őszintén bevallom –, nem tudom: Éljen? Ne éljen? Egyáltalán: él-e Május 1-je? És ha igen, milyen tartalom társul hozzá? A múltból, a jövőből és főként a mából, milyen üzenet kapcsolható hozzá? A munka vagy a dolgozók, munkások ünnepe?

Ami biztos: a jeles napnak a munkához köze volt, van, lesz. És ugyebár a munkahely megszerzése, megtartása, az erdőben, az erdőkért dolgozók érdekének védelme ma is nagyon aktuális...

Aztán itt van május 10-e, egy csöndes ünnep, a Madarak és fák napja. Immár 110 éve annak, hogy a „természetet védendő, az erkölcsöt nemesítő” elrendeltetett, hogy ezen a napon, – vagy közelében akár május elsején – elsősorban a „felnevekvő ifjúság” ünnepeljen, emlékezzen, foglalkozzon a természeti környezetével. S lón!...

Részese volt ennek – de természetesen ennél jóval többet tett a magyar erdőkért – Kaán Károly, akinek születése 150-ik évfordulóját az idén ünnepeljük. Aztán

ne feledjük: az idei Szent László emlékév is. A népet győzelemre segítő nagy király városa, Várad akkortájt az ország közepe, ma a határon túlra esik... Amerre tavaly az OEE vándorgyűlésének zászlaját átvette az idei rendező Kaszó Zrt. vezérigazgatója, Galamb Gábor. S ha már a nagyrendezvényénél tartunk: lesznek sportnapok az idén is. Ha minden igaz Miskolcon, az Északerdő Zrt. vendégeként mérhetik össze tudásukat sportolóink.

Ha nem is ünnep, ha már túl is vagyunk rajta, – legalábbis ami a hivatalos aktust illeti –, visszakapta régi, patinás nevét a Soproni Egyetem. Hogy azért ennél többről van szó arra bizonyosság lapunk mostani száma, amelyben igyekeztünk számba venni az országcsonkulás, erdővesztés után az erdész(képzés) fővárosává vált Sopron intézményei honnan hová kívánnak eljutni a magyar erdők (ki)szolgálása során. Mert – ahogy eddig, úgy a jövőben is –, közép- és felsőfokon Sopron lesz az a szakmai bázis, amire építeni lehet. Ezért került most fókuszba minden, ami Sopronban az erdőhöz, a magyar erdők ügyét szolgáló oktatáshoz, kutatáshoz, az ezt segítő gazdasági tevékenységhez kapcsolódik.

Nem melleleg tavaly elfogadta a parlament a vadászati törvényt, amelyből fakadóan a végeken számos bizonytalanságot az idén kell feloldani. Amint az idén újra terítékre kerülő erdőtörvénnyel kapcsolatban is.

De van okunk félni is. Korábbi döntések következményeként 2017-re maradt az erdészeti szakigazgatás végleges(?) átszervezése. Túl azon, hogy a dolgozó munkahelyéért aggódik, korántsem melleleg erdeink egyetemes érdeke is sérülhet. Ha másért nem, az átszervezésekkel szükségszerűen együtt járó – az újabb és újabb átszervezésig tartó – bizonytalanság miatt.

Márpedig az erdőtől – természetéből adódóan – mi sem áll távolabb, mint a kapkodás, amiből a régen szolgáló kollégák sokat láttak, tapasztaltak. Mint dr. Király Pál, e lap ma is aktív korábbi szerkesztője. Születésének 85-ik évfordulóján köszöntjük Pali bátyánkat! **Nagy László**

Tartalom

Fókuszban:

Sopron, az erdészet fellegvára

A Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. –
Tóth István: Veterán, két
oklevéllel 2

Kiss József általános vezér-
igazgató-helyettes 3

Bánáti László: Oktatással
a természet oldalán 4

Kurucz Ferenc programigazgató 4

Soproni Egyetem – a megújuló tudásközpont

Faragó Sándor rektort kérdeztük 5

Lakatos Ferenc dékán: Nem elég
megtojni a tojást,
kotkodácsolni is kell 7

A faiparos hiányszakma –
állítja Alpár Tibor dékán ... 9

Hoczek László igazgató:
A Rothba könnyebb bekerülni,
mint bennmaradni 10

Több nőt az erdészetbe. 12

Nők a hazai erdészetben 13

Erdőmérnökök hazánkban
és a világban 14

A 24. FeHoVa Budapesten 15

2017 – Kaán Károly emlékév I. 16

Új lendületet kap szlovákiai
kapcsolatunk 18

Erdészeti emlékhely
a Vidra-völgyben 19

Töprengések a kampány kapujában 20

Név-visszaadó szenátusi ülés
Sopronban 21

Pápai Gábor szöveggyűjteményéről 22

A 85 éves Király Pál köszöntése 23

Krónika-Hírek 24

A név-visszaadó szenátusi ülés
pillanatképei B3

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ • XXVII. évfolyam 1. szám • **Kiadja** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete • 1146 Budapest, Thököly út 58–60. • Tel.: 331-4369 • Fax: 331-9455 • E-mail: 2016efdsz@gmail.com • **Szerkesztőbizottság:** Dudás Péter elnök, dr. Király Pál munkatárs, Nagy László munkatárs, Zétényi Zoltán főszerkesztő • **Címlapfotó:** Zétényi Zoltán – A soproni triumvirátus • **Nyomda:** Agroinform Kft. • Budapest, Angol u. 34. • Felelős vezető: Bolyki István ügyvezető igazgató • A lap negyedévenként jelenik meg • Hírlaparusi forgalomba nem kerül • Terjeszti az EFDSZ.

Sopron, az erdészet fellegvára

Sopron és az erdő talán évszázadok óta összeforrt fogalmak. Az erdészettel és a faiparral kapcsolatban minden út Sopronba vezet – állítja Faragó Sándor, az egyetem rektora. De Palkovics László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkára is így fogalmazott a névadó ünnepségen: „Az erdészeti és faipari képzést senki más nem kínálja az országban. Ez az unikális jelleg pre-

destinálja az egyetemet a nemzetközi versenyben való részvételre is.”

Az egyetem majd százéves gyökereit is megelőzi a városi erdők szakszerű kezelése, Muck Endre erdőmester 19–20. századi áldásos tevékenysége. Ebben a lapszámunkban az egyetemi változások adták az apropót, hogy a soproni erdészeti tudásközpontokat fölkeressük és a fókuszba állítsuk.

A Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt.

Veterán, két oklevéllel – Tóth István szakszervezeti titkár

Tóth István a város másik szélén, a régi soproni ipari negyedben – amit ma már rozsdáövezetnek is nevezhetünk – található hatalmas telken elterülő TAEG-telephelyen dolgozik, a „pagoda” becenevű faházban. Legalább is, amikor nem a „terepen” intézi a szállítási ügyeket. Erdészeti és faipari technikus oklevéllel felszerelve „régibútordarabnak” számít a cégnél, végigküzdötte a cég kalandos történetét.

ErFa Híradó – A legkisebb erdőgazdaság a legkisebb szakszervezeti tagsággal rendelkezik, bár arányaiban ez ugyanannyi, mint másutt.

T.I. – A központban, a két erdészetenél és a fűrészüzemben összesen vagyunk 110-en, s ebből váltakozva 18-20-an szakszervezeti tagok. Itt a fűrészüzemben, ahol a készházak is készülnek, 35-en vagyunk. Sajnos, vagy szerencsére sok a régi, illetve idősebb dolgozó, mert a fiatalabbja jön-megy. Nagy az osztrák elszívó hatás – fűzi hozzá magyarázatul a titkár.

ErFa Hír – Ez nyilván a bérekkel függ össze...

T.I. – Természetesen! Bár olyanok is megfordulnak itt, akiknek alighanem minden munka idegen. De a fiatalabbja – ha jön –, két-három hónap után odébb áll, természetesen jóval nagyobb bérért. Bárhová, de a faiparban is el tud helyezkedni, és minimum háromszor annyit. Sopronban a kijárás sem probléma. Így aztán

reggelente többen mennek ausztriai munkába, mint helyibe. Ezt a helyzetet munkáltatói, illetve béroldalról nehéz kezelni, különösen a fizikaiak esetében.

ErFa Hír – De térjünk vissza az itteni lehetőségekhez, különösen, hogy megjött a minisztérium idei évre vonatkozó bérfejlesztési elképzelése.

T.I. – Előbb még az Erzsébet utalványok helyébe lépő éves 100 ezer, azaz havi 8300 forintot említem, ami adózást tekintve kedvezőbb a cégnek. Ezen kívül nálunk is van illetményfa, ami lényegében egy tizenharmadik fizetésnek felel meg. Ezt megkapják és szeretik is az emberek. Ki azért, mert eladja, és jól jön az a 130 valahány ezer forint, ki pedig fűt vele. Nálunk ez mindenkit érint, nincs különbség beosztás, vagy a cégnél töltött idő szerint. A vezetés amit lehet, megad.

ErFa Hír – És a konkrét béremelés?

T.I. – A minimálbér-, illetve a szakmunkás minimálbéremelésből az utóbbi nálunk is jelentett pár embernek havonta 15–20 ezer forintot. Ezen túl úgy tudom, hogy az általános 4,5 százalékos emelésre sor kerül.

ErFa Hír – Közfoglalkoztatottak dolgoznak?

T.I. – Kint az erdészetenél és itt a fűrészüzemben is néha, de ha jellemeznem kell őket, hát azt mondom: nehéz emberek. Nem ők fogják meg a munka nehezebbik végét – summázza véleményét.

ErFa Hír – Mindez az osztrák konkurencia következménye?

T.I. – Általánosítani nem lehet, de eltekinteni sem lehet tőle. Csakhogy a béreket egyrészt megköti a gazdálkodás eredményessége, másrészt meg a már említett központi szabály. Márpedig könnyű lenne belátni, nem ugyanaz a helyzet a Nyírségben meg Sopronban. Még szerencse, hogy a nagy átszervezésekkel kikerült a fizikaiak zöme, ugyanis most arra a munkára és annyira aligha kapnánk embert.

ErFa Hír – De azért a hagyományos szakszervezetis „juttatásokból” csak maradt valami.

T.I. – Az olyanok, mint a beiskolázási segély, meg kirándulás, nőnap, sportnap természetesen maradt, de ezekben is összefonódik a vállalati és szakszervezeti szerepvállalás.

N.L. – Z.Z.

Kiss József általános vezérigazgató-helyettes: Az oktatás és kutatás támogatása társaságunk kiemelt feladata

Er FA Híradó – A korábbi évek gondoljain átvérgődve a legutóbbi évek sikereit jelzi a társaság Pro Silva kitüntetése. Mi volt az indokolás?

Kiss József – Erdőgazdaságunk az elmúlt évtizedek gazdálkodása során megvalósította a tartamos és fenntartható gazdálkodással kapcsolatos követelményeket. A vagyongazdálkodásban lévő erdő területe az elvégzett erdőtelepítések eredményeként nőtt, és gyarapodott az általa kezelt erdők élőfákészlete is. Az erdőállomány fafaj összetétele javult, az őshonos fafajok aránya jelentősen nőtt. Az őshonos fafajok állományainak a felújításában meghatározó a természetes erdőfelújítás eljárásainak az alkalmazása. Az erdőgazdaság a törvényi előírást meghaladóan teljesítette a folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelési módok bevezetésével kapcsolatos kötelezettségét. Erdősítési hátralékkal érintett terület nincs az erdőgazdaságnál. Az eredmények értékét növeli, hogy a kezelt erdőterület jelentős része védelmi rendeltetésű, így a fenti eredményeket a természetvédelem elvárásainak a teljesítése mellett tudtuk elérni. A gazdálkodási feladatokat az erdőgazdaság össze tudta hangolni a soproni oktatási intézményekben folyó oktatási-kutatási tevékenység kiszolgálásával, valamint a gazdálkodás során elért eredményéből jelentős összegeket visszaforgatva országosan is kiemelkedően magas szintre emelte a soproni erdők közjóléti szorgáltatásait.

ErFa Hír – Mit jelent ma a „Tanulmányi” jelző a gyakorlatban?

K. J. – Az alapító okiratban rögzített tevékenységnek a meghatározó része a terepi gyakorlatok megtartásához szükséges feltételek biztosítása, amely a tárgyi feltételek mellett sok esetben személyi közreműködést is igényel. Ennek a munkának az elismeréseként tekintjük, hogy erdőgazdaságunknál jelenleg 4 fő rendelkezik tiszteletbeli docens címmel, akik a gyakorlati feladatok mellett előadásokat is tartanak.

Létrejött a 2006/2017 között működtetett vadászati tankerület, amely feladatainak a teljesítésébe 2017-től a teljes hegyvidéki vadászterületet bevonjuk. A középfokú oktatás számára kialakított erdész tankerületben a gazdálkodási feladatok teljes körét, a fizikai munkától az adminisztrációig a diákok végzik.

ErFa Hír – Van-e együttműködés az egyetemi kutatási programokkal?

K. J. – A feladataink ezen a területen is változatosak. Egyes programokban konzorciumi tagként veszünk részt, és vannak olyanok is ahol csak a területeket és az ott előírt kezelést biztosítjuk a kísérletekhez.

Itt kell megemlítenem azon szomorú tapasztalatomat, hogy a hosszabb távra indított kísérletek jelentős része befejezetlenül végződik.

Ennek okát az anyagiak mellett abban látom, hogy az egyes kísérletek elsősorban személyekhez, és nem intézményhez kötődnek. A személyi érdekelttség megszűnésével, legtöbbször nincs, aki folytassa és befejezze azokat.

ErFa Hír – Ki téríti meg ennek a többletköltségeit?

K. J. – Az oktatással kapcsolatos költségeinket nyilvántartjuk, de a fedezetét az erdőgazdálkodás bevételeiből kell biztosítanunk. A tulajdonosi jog gyakorlója ezeket a költségeket elismeri az éves eredményelvárási meghatározása során.

ErFa Hír – Hogy alakul a szűkár?

K. J. – Napjainkban már nem jelentős, de azért időnként felbukkan. A lucfenyő területfoglalása a 90-es évek közepén, második felében bekövetkezett szűkár következményeként jelentősen lecsökkent. A kár felszámolása – a beteg állomány letermelése és a terület újraerdősítése – rendkívüli szakmai feladatot jelentett számunkra. A „néhai” lucosok helyén jelenleg díszlő tölgy-bükk fiatalosok a legkésebb bizonyítékai annak, hogy milyen munkát végeztünk. Természetesen a lucfenyőt sem számítottuk teljesen a területéről. A termőhelyileg alkalmas területeken a nemzeti parkkal egyetértésben,

kisebb területeken, elegyként a felújítás során visszahoztuk a területre.

ErFa Hír – A terület 60,5 százaléka védett és naturás. Ebből mi következik?

K. J. – Összességében ez jelentős korlátozást jelent számunkra. A legsúlyosabb terhet a munkák időbeli korlátozása jelenti. A rövidebb időben nagyobb kapacitások szükségesek a munkák elvégzéséhez, nagyobb figyelmet és energiát igényel a szervezés is. A legfőbb gondot mégsem ez, hanem a vállalkozók nyári foglalkoztatása jelenti. A korlátozások miatt néhány hónapra lerövidült munkával a vállalkozók nem tudják az éves megélhetésüket biztosítani. Nem is beszélve a gépeik, és eszközeik utáni törlesztő részletek vagy lízing díjak fedezetéről.

A hazaiaknál még nem jellemző a több lábbon állás. Ausztriában a fakitermelő nyáron a mezőgazdaságban, a szőlőben dolgozik, télen pedig megy az erdőre fát vágni. Ehhez megvannak a földjei gépei és eszközei is. Napjainkban nehezíti helyzetünket az osztrák piac munkaerő elszívó hatása is. Összegezve a fentieket a munkaerőkérdés már most is jelentős gondot okoz számunkra, és a helyzet további romlásával kell számolnunk.

ErFa Hír – Az éves növedéknek mintegy 70 százalékát veszik ki. Ez azt jelenti, hogy öregednek az erdők, csökken az értékük.

K. J. – Igen öregednek és a statisztikák az életkor növekedését mutatják. A természetvédők viszont szeretnének még több és még öregebb öreg erdőt, ami bizonyos határon túl a faanyagok minőségének romlását, értékének jelentős csökkenését eredményezi.

ErFa Hír – Ez a természetvédelmi korlátozások miatti veszteség hol jelenik meg?

K. J. – Az állam tulajdonában levő erdőterületeken a törvényben rögzített természetvédelmi korlátozások miatt kártérítést nem lehet igényelni. Az erdőgazdaságok üzleti terveikben és az éves beszámolóikban a természetvédelmi korlátozások többlet költségeit és a keletkezett károkat bemutatják, amit a tulajdonos az értékelése során figyelembe vesz.

ErFa Hír – A falopásnak idénye van. Mekkora gond ez erre felé?

K. J. – Bizonyos mértékig mindig és mindenhol jelen van, de ez a területünk döntő hányadán nem számottevő. Egyes községek határában vannak problémáink, ott nagyobb figyelemre van szükség.

(Zétényi)

„Oktatással a természet oldalán” – Bánáti László parkerdei és kommunikációs igazgató

ErFa Híradó – Sopron az egyik leglátogatottabb üdülőváros és kiránduló célpont, a mottójuk pedig: Oktatással a természet oldalán.

Bánáti László – Napjainkra a közjóléti feladatok egyenrangúak a gazdasági oldallal. Évek óta rendszeresen fogadjuk az iskolákat és az óvodákat is. Ez évtől kiemelten foglalkozunk a gyerekekkel, erdei iskolai programokban.

ErFa Hír – Milyen közönségkapcsolati célokat tűztek ki?

B. L. – Munkánkat segíti, hogy az önkormányzatokkal, a társszervekkel, civil szervezetekkel, és a magánszemélyekkel nagyon jó a társaság kapcsolata. Célunk ennek megtartása és fejlesztése mellett a természeti és kulturális értékeink minél szélesebb körrel való megismertetése.

ErFa Hír – Megújult a honlapjuk is...

B. L. – Valamennyi információ megtalálható itt az aktuális és tervezett programjainkról, valamint képekkel illusztrálva a már megvalósult eseményeinkről is. Viszszajelzések alapján azt mondhatom, hogy egyre többen tájékozódnak erről a felületről. Emellett azért is fontos, mert itt lehet

bejelenteni az észrevételeket, esetleges problémákat.

ErFa Hír – Avasson be egy kissé bővebben a közjóléti tevékenységükbe!

B. L. – A társaság legfontosabb közcélú feladatának tekintett oktatási-kutatási feladatain túlmenően az ország második leglátogatottabb, területegységre vetítve viszont a legfelszereltebb parkerdejével rendelkezik. Évente mintegy egymillió látogató keresi fel.

Kialakításának gondolata Muck Endre erdőmester-erdőgondnok (1851–1925) nevéhez kötődik. Már abban az időben jelzett turista utakat jelöltek ki, kilátók, gloriettek épültek. Az ország első modern parkerdeje 1970-ben jött létre. A legújabb, máig tartó fellendülés 1998-ban, a Soproni Parkerdő közjóléti fejlesztési tervének kidolgozásával vette kezdetét, melynek eredményeként nagyszabású beruházási program indult.

ErFa Hír – Miként alakul a vagyontulajdonosság errefelől?

B. L. – Ezen a téren jelentős javulás figyelhető meg, köszönhetően a rendőrséggel és a polgárőrséggel kialakított folyamatos együttműködésnek is. Rendszeresen

ellenőrzik a területeinket, melynek eredményeként lényegesen csökkent a rongálás. Talán érdekes lehet az is, amit a berendezéseink eltűzése ellen találtunk ki. A kijelölt tűzrakó helyeinkhez hétvége előtt rendszeresen felkészített tűzifát szállítunk ki, s azóta szinte teljesen megszűntek az ilyen jellegű károkozások.

ErFa Hír – Milyen a kapcsolatuk a várossal?

B. L. – A városvezetés rendszeresen részt vesz programjainkon. A város tulajdonában lévő erdőterületeket évek óta az erdőgazdaság kezeli. Mindkét fél érdekeit figyelembe véve kezeljük, és fejlesztjük a várost ölelő parkerdőnket. Ennek köszönhetően a Soproni Parkerdő a város idegenforgalmának szerves részét képezi.

(Zétényi-Nagy)

Kurucz Ferenc programigazgató: Kulcsrakész átadást is vállalunk

A szakmán kívüliek, illetve a laikusok vagy a külföldiek a fa- vagy készházaikról ismerhetik a TAEG-et. De ma már ez sem teljesen pontos, mert bekerült egy név a köztudatba: a LIGNOVA. Kurucz Ferenc programigazgatót kérdeztük a készház-karrieréről.

Kurucz Ferenc – A TAEG Zrt a tulajdonosunk. Ehhez tartozik a fafeldolgozó üzem – amelynek a vezetője vagyok –, és ezen belül van több üzletág, így a faházgyártás, illetve a Lignova készház-gyártás. Ez ma már egy márkanév, ami mögött ott van a majd húsz éves faházgyártási tapasztalat, és 2005 óta az önálló készház üzletág a vevői elképzeléstől a ház átadásáig.

ErFa Híradó – Vagyis az üzemi gyártástól, a helyszíni szerelésen át, a kulcsra kész átadásig.

K.F. – Valóban, a kulcsra kész készültégszintet is vállaljuk, de úgynevezett „kivülről kész” házzal is szolgálunk, vagy „csak” szerkezetkészre megépítve, illetve készház elemeket építőipari vállalkozásoknak is értékesítünk igény szerint itthon és külföldön.

ErFa Hír – Épp’ az indulásuk után jött az építkezések visszaesése, a gazdasági krízis...

K.F. – Szerencsére nem azonnal, úgy-hogy volt időnk alkalmazkodni, bevezetni a termékünket, azaz referenciát teremteni. De kétségtelenül nem volt könnyű időszak. Ráadásul itthon a devizahitel-válság, illetve az ezzel összefüggő nagyobb arányú építőipari visszaesés a készház üzletet is visszavetette. De úgy tűnik, az elmúlt években újra fellendülő szakaszba értünk. Ezzel összefüggésben áll, hogy a forgalmazási lehetőségek területén is változás történt, és mostanra már egyre elismertebb a „Lignova készházak” márkanévvel fémjelzett termékünk.

ErFa Hír – Itthon és külföldön egyaránt. De melyik a jobb piac?

K.F. – Ez is, az is. Ausztriában mintha előbb kezdett volna éledni a piac, nálunk viszont javultak az építési feltételek és a csok-kal is magyarázható a fellendülés, úgyhogy folyamatosan javulnak a lehetőségek, annak ellenére, hogy külföldön, éppen az összeszerelés területén, meg kellett küzdenünk a szürkegazdaság árterelő szereplőivel.

ErFa Hír – Ezzel szemben mi jelentett többletet?

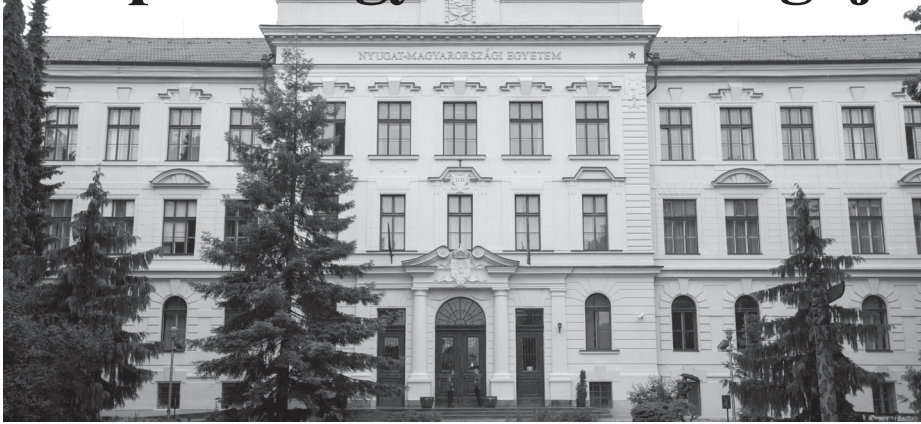
K.F. – Az, hogy például a paneljeinkből akár 13 méteres is előállítható egy darab-ból, de a panelek bárhol összeépíthetőek egymással, méretük növelhető vagy csökkenthető, nincsenek mérethatárok, gyakorlatilag tetszés szerint minden megépíthető. Méghozzá úgy, hogy a ház a legkorszerűbb követelményeknek is megfelel. Ezek lehetnek technikai, környezetvédelmi, energetikai, esztétikai követelmények...

ErFa Hír – Hogy-hogy panel, de mégsem egyforma...

K.F. – Igen panel, amelyen értsünk előre gyártott falszakaszokat, melyek formában, megjelenésben is változatosak, akár földszintes, emeletes vagy tetőtér-beépítéses házról van szó. Ráadásul mindez gyors, pontos, kiszámítható, időben és pénzben egyaránt.

Z.Z. – N.L.

Soproni Egyetem – a megújuló tudásközpont

Prof. dr. Faragó Sándor rektort kérdeztük

Ez a beszélgetés 2017. február 1-jén zajlott, amikor is újból visszakapta korábbi nevét a soproni Alma Mater: attól a naptól ismét Soproni Egyetem a neve a városban működő négy karnak. Időközben pedig lezajlott a Névadó Szenátusi Ülés is.

ErFa Híradó: Egy idézettel kezdjünk: „Az erdészettel és a faiparral kapcsolatban minden út Sopronba vezet, hiszen a két szak fővárosa Sopron.” Ismerős?

Faragó Sándor: Ismerős, én is szoktam ilyeneket mondani...

ErFa Hír: Pontosan!

F.S.: Ha jól emlékszem akkor ezt az egyik innoLignum megnyitóján mondtam. Ezt így érzem, ám de facto így is van. Ahol a legjobb középfokú iskola és az egyetlen, legjobb felsőfokú intézmény van, itt van a Tanulmányi Erdőgazdaság és ebben a régióban van az ERTI központja. Máshol egyetlen helyen sincs így, ilyen komplexen együtt az oktatás és a szakma.

ErFa Hír: Ezt megerősítette Palkovics László oktatásért felelős államtitkár is, aki azt mondta, hogy az erdészeti és a faipari területen Európa egyik vezető kutatóközpontját működtető egyetemmel alakulhat a Nyugat-magyarországi Egyetem.

F.S.: A Soproni Egyetem koncepciója ezen logika mentén kapcsolódik szervesen a felsőoktatási koncepcióba. Ez szerepel a Fokozatváltás a felsőoktatásban – középtávú szakpolitikai stratégia című szakanyagban is. Ezt igyekszünk most már a Soproni Egyetem keretei között megvalósítani. Az egykori Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki Karon sok szakkal bővült a képzési paletta, az Erdőmérnöki Karon további négy alapszak, a Simonyi Karon mintegy 8-9 további szak működik. Ugyanakkor a Soproni Egyetem

része a Benedek Elek Pedagógiai Kar és a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar is. Az erdészeti és faipari képzésben európai mércéhez kell mérnünk magunkat. E téren országos beiskolázásunk és országos feladatellátásunk van. A másik két kar ugyanilyen küldetéssel, de elsősorban a közép-európai, nyugat-dunántúli régió ellátására rendeltetett.

ErFa Hír: Nemzetközi kitekintésben van-e ehhez hasonló tudásközpont, mint amilyen itt Sopronban kiépült?

F.S.: Azt kell mondjam, hogy a szomszédos, egykori szocialista országokban majdnem mindenhol így van. Ez talán a selmeci utóéletből is fakadhat, hisz' közülük jó néhány intézmény onnan eredezteti magát. Ugyanez a struktúra figyelhető meg Brünmben, nota bene, ott a tanulmányi erdőgazdaság az egyetemhez tartozik, de ugyanez a helyzet Zólyomban, Brassóban, valamint Poznanban és Varsóban is. Németországban a középfokú oktatás és a tanüzem másként működik. Hasonlóképp? Bécsben sincs tanüzem és középiskola. A Zágrábi Egyetem Erdőmérnöki Karának két nagy üzemi erdő- és

vadászterülete van. Az egykori szocialista centralizált irányítás eredményezte, hogy kialakuljanak ezek a hozzárendelt gazdaságok. A német és osztrák magántulajdon ezt nem tette lehetővé.

ErFa Hír: Ez a változás, visszarendeződés milyen érzelmeket váltott ki Önben és a kollégákban? Az identitásra gondolok. Volt egy korábbi hatalmas intézmény széttartó erővel, s maradt egy kisebb, szinte családias egyetem.

F.S.: Mindkettőnek voltak-vannak előnyei és hátrányai is. A nagy egyetem előnye a sokféleség, és az, hogy fénykorában 10 kara volt, ami a hatodik legnagyobb egyetemet jelentette, 14–15 ezer hallgatóval. Ez erőt jelentett. Egyetlen nagy hátránya volt, hogy mindez nem egy, hanem öt városban volt. Ez bonyolultabbá, speciálissá tette, hisz' minden városban megjelentek a lokális érdekek. Négy megye, négy külön világ és elképzelés. Később elkezdődött a szűkülő forrásokért a harc. Mindenhol ez okozza az ellentétet. A válás pedig sehol sem boldog időszak. Utána megkönnyebbül az ember, és én is ezt élem meg most. De azért ez olyan, mint Trianon lehetett. Most egy háromezres egyetem vagyunk, ennek a méretbeli lehetőségével.

ErFa Hír: A profiltisztítás jót tehet...

F.S.: A profiltisztítás nincs értelmezve, ráadásul a két legkisebb kar, amelyek az eredeti egyetemet alkották, mert a pedagógiai kar a legnagyobb, közel ezer hallgatóval, a közgazdasági karon pedig 850 hallgató tanult.

ErFa Hír: Van-e duális képzés?

F.S.: Az erdőmérnök képzésben nincs. A faipari, mechatronikai képzésben van. A duális képzés arról szól, hogy a tanulmányi idő ötven százalékát egy cégnél kell tölteni. Ez arra jó, hogy az adott cégnek szakembert képezzenek. Meglátásom szerint nagyon specializált, és egy másik szakterületen alulképzettnek számít a végzett hallgató. Szerintem a cégek általában nincsenek fölkészülve ilyen szintű képzésre. A szakmunkás- és technikusképzésben nagyon jó lehet, és az „üzem-mérnök” képzéshez is illik.

ErFa Hír: Nyugvópontra jutottak a PPP-s beruházások kapcsán keletkezett adósságok?

F.S.: Kiváltotta az állam 9 milliárd forintos támogatással. A Soproni Egyetemnek már nincs PPP-s kötelezettsége.

ErFa Hír: A PPP indulásakor nagy lelkesedés fogadta ezt a lehetőséget... Mi okozta a kudarcot?

F.S.: Azt láttuk, hogy milyen állapotban voltak az épületeink, s ha beígérnek egy olyan hitelt, aminek a törlesztése felét az állam vállalja a kifutás húsz éve alatt, annak örültünk és elfogadtuk. Az eredmény látható, az épületeinket följújtottuk, diákhotellek épültek, a pénz nem tűnt el. A szerződés megkötésekor mi egy voltunk a nyolc aláíró közül, s nem mi tárgyaltunk a feltételekről. Elfogadom, hogy rossz volt a konstrukció, de mi ezt akkor nem tudhattuk. Akkor az egyetemnek 15 milliárdos volt a felsőoktatást támogató költségvetése, később már csak 10, ma pedig három. Az állam pedig az 50 százalékos, rá eső törlesztőrészt 40-re csökkentette. Most tehát föllélegezhetünk.

ErFa Hír: Ilyen előzmények után várható-e újabb beruházás?

F.S.: Most a matematika, az erdőrendezés épülete, és a volt kohászati, ma faipari épület felújítása kezdődik meg. Nem odázható el sokáig a könyvtár fejlesztése sem.

ErFa Hír: Ez mit jelent?

F.S.: Az épület bővítését, mert már nem tudják hova tenni a könyveket.

ErFa Hír: A két nem „klasszikus” karon milyen fejlesztések, kutatások zajlanak, indulnak-e új szakok, irányok?

F.S.: A pedagógiai karral a kapcsolat korábbi eredetű – mosolyodik el a rektor –, hiszen „személyes”, sokszor házassági kapcsolatok alakultak a két intézmény hallgatói között. 2000-ben csatlakozott az 1874-ben alapított Benedek Elek Pedagógiai Főiskola az egyetemhez. A fő irány, az óvodapedagógus képzés megmaradt, de a bölcsődés korúak gondozóinak képzése is folyik, továbbá szociális szakemberképzést is folytatnak, és a pedagógiai háttérükkel a szakmai tanárképzést is koordinálják. A kar szakterületén a második legjobb az országban. Hamarosan kisgyermek nevelő képzési központot alapítunk Tatán.

A közgazdasági képzés 1995-ben indult Csath Magdolnával, majd Gidai Erzsébet alapító dékánnal folytatódott. Ez a kar volt létszámában a legprogresszívebben fejlődő egészen addig, amíg a gazdasági képzésben részt vevő hallgatók állami támogatása meg nem szűnt. A korábbi kétezres létszám csökkentését sikerült megállítani. A kar az összehasonlításokban megállja a helyét. Kevesebb hallgatóval, sok minősített oktatóval minőségi képzés folyik, ami

előkelő, negyedik helyet biztosít a ranglistán (27 képzési hely közül) a karnak. Itt a professzorok is tanítanak. De ez minden karon így van, magam is tanítok heti tíz órában. A Lámfalussy Karon a jövőben a továbbképzések szélesítésével igyekszünk még nagyobb hírnevet szerezni.

ErFa Hír: Ezzel a karral az erdészeknek van kooperációjuk?

F.S.: Minden közgazdasági tárgyat ők oktatnak az Erdőmérnöki, de a Simonyi Karon is.

ErFa Hír: Mennyiben változnak és újulnak meg az oktatott tárgyak az erdész-képzésben a gyakorlat igényének megfelelően?

F.S.: Gyakorlatilag mindennapos, élő a kapcsolat a szakmával valamennyi szakterületen. Most állunk egy új képzési revízió előtt, mert előírták számunkra a képzési területek, a kreditrendszer újragondolását. Minderről természetesen a szakma véleményét is megkérdezzük.

ErFa Hír: Annak idején Mészáros Károly úgy emlegette az Alma Matert, mint zöld egyetemet...

F.S.: Ez volt az egyetem küldetésnyilatkozatában deklarálva, onnan idézett. Ez két dologra utalhat. A Szegei és Kaposvári Egyetemen ez azt jelenti, hogy energetikai szempontból megfelelnek bizonyos standardoknak. A mi esetünkben ez az oktatás „színét” jelenti: fenntartható erdő- és vadgazdálkodást, faipart, természet- és környezetvédelmet, ökológia- és környezet- és erdőpedagógiát.

ErFa Hír: Milyen területeken vannak az oktatóknak és a diákoknak nemzetközi kapcsolataik?

F.S.: Nagyon széles körű, több százra tehető a nemzetközi kapcsolatok száma. A Selmecről eredeztethető kapcsolatokon túl Kanadától és Angliától Oroszorszáig, Kínától Portugáliáig sok egyetemen és kutatóintézetrel van kiváló kutatási kapcsolatunk. Ha biztosított a kutatás anyagi háttere, akkor a fogadókészséggel sehol sincs gond. Vannak olyan európai uniós pályázati lehetőségek, amelyek az oktatók és a hallgatók mobilitását egyaránt támogatják. A hallgatók számára nagy lehetőség az Erasmus és a Ceepus rendszer, amelyben az oktatók is részt vehetnek.

ErFa Hír: Szinte napi hír, hogy a végzősök nem tudják a diplomát megszerezni a nyelvvizsga hiánya miatt. E téren mi a helyzet?

F.S.: Az országos adatokhoz hasonlóan nálunk is 25-30 százalék azok aránya,

akik nem jutnak rögtön diplomához. Az erdőmérnöki karra emelt szintű érettségivel lehet csak jelentkezni. Az elsősök közül sokuknak már megvan a nyelvvizsgája. Én már a jogszabály születésekor is azt az álláspontot képviseltem, hogy ez a kérdés kissé túl van dimenzionálva.

ErFa Hír: Vannak külföldi hallgatók?

F.S.: Igen, vannak, de ennek az szab „korlátot”, hogy külföldiek csak költségtérítéses képzésben vehetnek részt. A szomszédban, Bécsben a Bodenkultur-on nincs tandíj. Vannak hazai egyetemek, ahol szintén megoldott a külföldiek oktatása. Az orvosi karokra azért jönnek sokan pl. Németországból, mert ott numerus clausus van, csak meghatározott számú hallgatót vesznek föl. A magyar képzések pedig erősek.

ErFa Hír: Tart-e még az apróvad projekt?

F.S.: A Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézetnek két szakmai egysége van, a nagyvadas és az apróvadas. Ezeknek több projektje működik. Azon dolgozunk, hogy eredményeink átadhatóak legyenek a gyakorlat számára. Ezt az elmúlt időszakban sikerült is megvalósítani.

ErFa Hír: Hogy alakul a beiskolázás az egyetem egészét tekintve? Hol vannak gondok, netán túljelentkezés?

F.S.: A Benedek és a Lámfalussy Karra sokan jelentkeznek. A szakmai, műszaki karokon vannak gondok. Ezt én a felvételi tárgyakkal magyarázom: matematika, fizika, kémia, biológia. A gépészmérnöki szakra is hasonló a felvételi követelmény és a gépészek kezdő fizetése legalább kétszerese a kezdő erdő- vagy faipari mérnökének (ezért nem mennek matematika vagy fizika tanárnak sem). Ez még akkor is így van, hogy ha pl. az erdészeti ágazatban számos természetbeni juttatás is létezik. Ez a piac hatása, vagyis a gazdaságban béremelési kényszer van!

ErFa Hír: Van-e szerepe e téren az elmúlt évek, évtizedek kívülről jövő erdészeti imázsrombolásának?

F.S.: Ennek az imázsrombolásnak valóban szenvedő alanya az egész erdészeti ágazat. Ugyanakkor az Országos Erdészeti Egyesület, az erdészeti részvénytársaságok és a magánerdőgazdálkodók komoly energiát fektetnek a szakma presztízsének javításába. Soha így nem mutatták még be a szakmát a médiumokban.

ErFa Hír: Az utóbbi években...

F.S.: Igen. Ám bizonyos hírek sajátos megfogalmazásban nagyon visszavethetik a jó hírünket. Lásd a különböző

vizsgálatokat: ÁSZ, KEHI. Arról nem is beszélve, hogy nem mindig szakszerűek ezek a vizsgálatok. A megállapításokban jó volna, ha a „szak” is érvényesülne, nem csak a „vélemény”! Jó volna, ha a kettő találkozna.

ErFa Hír: A gyakorlatban tapasztalható erdész-természetvédő konfliktusok beszűrődnek az egyetemre?

E.S.: Nem érzékelek ilyet. A kinti életben is kissé eltúlzottnak tartom ezt. Itt ugyanattól a tanártól tanulnak az erdészek, a természetvédők és a vadászok is. Ha kimennek a gyakorlatba, kénytelenek betagozódni az ottani vitákba, ellentétekbe.

Nem elég megtojni a tojást, kotkodácsolni is kell

Prof. dr. Lakatos Ferenc, az Erdőmérnöki Kar dékánja elmondta az Erdészeti és Faipari Híradónak, hogy várakozással tekint az egyetemen zajló változások elé.

ErFa Híradó: Az jó hírnek számít, hogy kiváltotta az állam a PPP-s tartozásokat?

Lakatos Ferenc: Az feltétlenül jó hír. Egy kisebb egyetemnek lehet előnye és hátránya is. Hátrány lehet, hogy kisebb a súlya a pályázatoknál, ahol a hallgatói létszám szerint kategorizálnak. Másrészt viszont egy kisebb egyetemet sokkal könnyebb irányítani, igazgatni, mint egy hálózatos szervezetet, amely fizikailag sincs egy helyen. A Bolognai rendszer bevezetésével mindenki kereste a helyét, mert az addig bevált struktúrák fölbomlottak. A nagy egyetemen minden kar másként „szocializálódott”, túlságosan sokfélék voltak.

ErFa Hír: A közelmúltban volt a diplomaátadás. Milyen adatok jellemzik az eseményt?

L.F.: Az elmúlt nyáron 40, most négy, azaz összesen 44 erdőmérnök végzett. Ez körülbelül az a létszám, amennyi szakemberre szüksége van évente a szakmának. Az erdőmérnökök elhelyezkedése terén jelenleg kereslet figyelhető meg. Végzettjeink tehát jó helyzetben vannak, szemben a néhány évvel ezelőttivel. Egyébként cégenként változik a személyzeti politika. Az utóbbi öt évben 40 és 65 között alakult a végzettek száma.

ErFa Hír: Mitől függ a beiskolázható hallgatók keretszáma?

L.F.: Van egy államilag finanszírozható keretszám, ami hatvan főt jelent.

ErFa Hír: A társaságok szerint húsba vágó ellentétek vannak...

E.S.: De szakmai barátságban vannak!

ErFa Hír: Márciusban megáll az élet az erdőben...

E.S.: Hát, ez egy ilyen világ. Tudomásul kell venni, hogy vannak természeti és vannak gazdasági érdekek. A mi imázsunknak ez a legvitatottabb része, hogy a társadalom nem a gazdálkodást részesíti előnyben, vannak más szempontok is. Azt elfogadják, hogy van fa, de attól teljesen elvonatkoztatnak, hogy azt ki is kell vágni. Ugyanúgy, mint a vadnál: azt le kell előbb löni? Hihető, hogy celofánban terem a vadhús? El

kell fogadni, hogy ezek a dolgok ma már másként vannak, mint ötven évvel ezelőtt. Nekünk kell alkalmazkodnunk a társadalmi elvárásokhoz, ha ki akarjuk vívni a társadalom elismerését! Ezt azért már nagyjából értjük...

ErFa Hír: Milyen jövőt szeretne a Soproni Egyetemnek?

E.S.: A hagyományokhoz hű oktatói kart és befogadó hallgatókat, mélyeséges, elkötelezett szakmaiságot, minőséget minden tekintetben, hogy valóban folytonosan „megújuló tudásközpont” legyünk, s így tekintsenek ránk itthon és a nagyvilágban egyaránt.

Zétényi Zoltán – Nagy László

tehát általában egy-egy évig dolgoznak, majd tanulnak. Az évfolyamok mintegy 40 százaléka végez a mintatanterv szerint, vagyis öt év alatt.

ErFa Hír: Nem rég' volt a Nők Napja. Mekkora a hölgyek aránya?

L.F.: 10–12 százalék. Az erdőmérnökök között kissé emelkedett. Tehát azt az arányt mi is tartjuk, mint a parlamenti képviselők – mosolyodik el a dékán. – A természet- és a környezetvédőknél ennél jóval nagyobb az arányuk, esetenként 60–70 százalék is lehet.

ErFa Hír: Nézzük a hétféléves szakokat!

L.F.: A vadgazdamérnök alapképzésen többnyire megelégednek az alapképzéssel. Nem feledhetjük, hogy környezet-, természetvédelmi és vadgazdamérnök képzés még 6–8 más intézményben is folyik.

Er Fa Hír: Összegezve: a beiskolázási nehézségek okait miben látja?

L.F.: Két fő okot látok. Az egyik a magyar felsőoktatás diverzifikációjában keresendő. Erre egy kollégánk azt szokta mondani, hogy ha húsz évvel ezelőtt egy fiatal „zöld” érdeklődésű volt, akkor eljött erdőmérnöknek, agrármérnöknek, esetleg állatorvosnak jelentkezett. Ha manapság valaki ilyen beállítottságú, akkor nagyon sok képzés között választhat: az erdész- és agrárpályán kívül mehet természet- és környezetmérnöknek, vadgazdának is. Ráadásul az erdészképzés ötéves. A másik ok talán az, hogy az erdőmérnöki szakma veszített a vonzerejéből. Akik évtizedekkel ezelőtt végeztek, jogosítványt szereztek arra, hogy utat, vasutat, házat tervezzenek, geodéziai méréseket végezzenek. Azóta a műszaki vonal erőssége csökkent. Ráadásul egy középiskolás nem tudja eldönteni, hogy ő mondjuk

Ezen felül húsz költségtérítési hallgatót vehetünk föl. Amennyiben az államilag finanszírozottak közül valaki lemorzsolódik, akkor a költségtérítési áttérhet a helyére.

ErFa Hír: Az áttérés a tanulmányi eredmény alapján történik?

L.F.: Igen. Teljesíteni kell egy bizonyos szintet. De az utóbbi időszakban költségtérítésre nem nagyon jelentkeztek.

ErFa Hír: Mennyibe kerül?

L.F.: 250 ezer forint félévenként. A tendenciát tekintve csökken a jelentkezők száma. E mögött nyilván demográfiai tényezők is rejlenek. A jelentkezők számának csökkenését a szakma nem éppen növekvő presztízse is befolyásolhatja. Másrészt az ötéves képzést átlagosan hat és fél év alatt fejezik be.

ErFa Hír: Ez azért még nem a Dzseki bácsi „szintje”?

L.F.: Messze nem, de minden évben van egy-egy csúcstartó, aki tíz-tizenkét év alatt végez. Az állam hat évig finanszíroz, aki ennél tovább jár, annak fizetnie kell,

erdőtervező akar-e lenni. Az erdészdi-nasztiákban felnövők persze más helyzet-ben vannak.

ErFa Hír: Az, hogy keveset tudnak a szakmáról, a mi hibánk is...

L.F.: Igen, de az utóbbi időben egy kicsit változott ez. További tényező, hogy a bekerülő hallgatók mintegy har-mada szakközépiskolákból jön. Hat évvel ezelőtt, az osztatlan képzés visszaállítása-skor be kellett vezetnünk az emelt szintű érettségit. Az alaptárgyakból ezt nehe-zen vették a szakközepesek, de idén már tehetnek ilyet szaktárgyból is.

ErFa Hír: Mi a funkciója, haszna a nyílt napnak, az állásbörzéknek?

L.F.: Nyílt napot eddig csak évente egyet tartottunk, de lehet, hogy többet kel-lene. Idén annyian voltak az érdeklődők, hogy alig fértünk el a szenátusi teremben. Ez reményekre adhat okot. Ezen túlme-nően a szakközépiskolákba elmegyünk, mintegy toborzó körútra. Az állásbörzék hasznosak, sőt, idén konferencia jellegűvé szeretnénk bővíteni.

ErFa Hír: A szakma presztízsének ala-kulásáról mi a véleménye?

L.F.: Ebben szerepe van az erdészha-bitusnak is.

ErFa Hír: Visszahúzódo...

L.F.: Pontosan. Tehát nem elég meg-tojni a tojást, kotkodácsolni is kell. A zöl-dek ebben sokkal jobbak. Kevesebb tojásra több kotkodácsolás jut. Az utóbbi két-három évben e téren nálunk is jelen-tős változások történtek, de mire ennek a hozadéka beérik, addig még lesz egy kis csúszás. Most már tömegeket sikerül kicsábítani az erdőbe nekünk is.

ErFa Hír: Talán beérett az erdei isko-láztatás eredménye is. De nem feledkez-hetünk meg a minisztériumban lezajlott kommunikációs paradigmaváltásról sem.

L.F.: Azóta a sajtó is megváltozott, míg korábban a nyomtatott sajtó uralta a médiát, ma már az elektronikus.

ErFa Hír: Milyen a kollégiumi ellá-tottság?

L.F.: Aki kér, annak jut hely. Ez fon-tos abból a szempontból, hogy Sopron földrajzilag nem a legoptimálisabb helyen fekszik.

ErFa Hír: Milyenek a kar nemzetközi kapcsolatai?

L.F.: A visegrádi országokhoz tarto-zókkal, valamint Brassóval, Zágrábbal és a német egyetemekkel a legjobb. Nem régen jártak itt a lengyelek, akiket az érde-kelt, hogy milyen tapasztalataink vannak a Bolognai rendszerből való visszalépésről,

mert ők is szeretnék kivezetni ebből az ő képzésüket. A rendszerváltozás nagy hozadéka, hogy kinyíltak a határok az oktatás terén is, akinek van ambíciója és beszél nyelvet, az szinte bárhova eljuthat tanulni.

ErFa Hír: Milyen fontosabb kutató-sok folynak? Hogy áll a tanárok minősí-tési aránya?

L.F.: A minősítettség kimagasló. Jelenleg legalább négy olyan kollégám van, akinek kész a kutatási anyaga az aka-démiai doktori szint eléréséhez, de nincs idejük rá, a sok adminisztratív teendő és a „pénzfelhajtás” miatt.

ErFa Hír: Ilyen szinten is szorít a megélhetési kényszer. Hogy alakul a kar költségvetése?

L.F.: A költségek 40 százalékát bizto-sítja az állam, a többit nekünk kell előte-remteni. A pályázati pénzek fölött viszont a központ rendelkezik.

ErFa Hír: Milyen új tudásanyag került be a képzésbe az utóbbi időben?

L.F.: A hármas képzési irányt – műszaki, ökológiai, gazdasági – igyek-szünk megtartani. Van ami – például az építéstan – már kiesett, de az útpítés és a geodézia megmaradt. Ezért nem értem, hogy egy erdőmérnök miért ne kaphatna felelős tervezői jogosítványt bizonyos gyakorlati idő után. De más vonatkozás-ban is szorítanak bennünket: jelenleg az oktatási törvény az ún. kontakt-órák – előadások, gyakorlatok – számát 300-ban maximálja, de csökkenthető 30 százalékkal. A végrehajtást az egyetemi felsőveze-tők döntenek el. Most akkor mely tanárok, tárgyak óráit, gyakorlatait vegyük el? Ez szorosan összefügg a finanszírozással, illetve a tudományos munkára fordítható idővel. Többek között a geoinformatika, távérzékelés, GPS tekinthető új témáknak. És folyamatosan változik a gazdálko-dási oldalon a jogi környezet. Jó hír, hogy földmérő-földrendező szakot szeretnénk indítani új szakként, amennyiben legalább tíz jelentkező lesz. Nem vagyok túl opti-mista, de bízunk benne.

ErFa Hír: Milyen lesz az új minta-tan-terv a karon?

L.F.: Az egyetem vezetésétől meg-kaptuk az előzetes iránymutatást, hogy jelentős százalékkal kell csökkentenünk a tananyagot.

ErFa Hír: A kommunikáció és ennek a készséggondozása hol tart?

L.F.: Vannak ilyen képzéseink. Éppen a minap egyeztettünk a mintatantervvel kapcsolatban, és ott tárgyaltuk a vezetői

készség oktatásának szükségességét, a kommunikációt, az információ- és pályá-zatkezelést.

ErFa Hír: A sokat emlegetett éghaj-latváltozás?

L.F.: Ilyen új tárgyat nem tervezünk, de megjelenik az erdőművelésben, az erdészeti genetikában, a szaporítóanyag-termelésben, az erdészeti politikában, az erdőrendezésben.

ErFa Hír: Az erdőtörvény-módosítás-sal kapcsolatos ismeretek miként kerül-nek át a tananyagba?

L.F.: Az erdészeti politikán belül rendszeresen tartanak előadásokat a minisztérium vezető munkatársai, és a gyakorlatból is vannak rendszeresen visz-szatérő előadónk.

ErFa Hír: A nagygyakorlatok, tanul-mányutak beleférnek a büdzsébe?

L.F.: Van három tanulmányút, és három nyári gyakorlat. Elég nehéz ezek-nek az anyagi fedezetét előteremteni.

ErFa Hír: Milyen a kapcsolat a társa-ságokkal, a „felhasználókkal”?

L.F.: A legfontosabb kapcsolatunk a TAEG. Korábban, az innovációs járulé-k idejében közvetlen kapcsolat volt egy-egy témában. Akkor megkerestek gyakorlati gondokkal, mi pedig igyekeztünk megoldást találni, és másnap már beépítettük az előadásunkba. Ilyen már nincs. A mostani pályázati kapcsolatok más jellegűek, sze-mélytelenek. Kivételek most is vannak, például a cserebogárkarak a SEFAG-nál. Reménykedünk, hogy lesznek olyan pályázatok, amelyekben az oktató-kutató fél és a gazdálkodó együtt indulhat.

ErFa Hír: A selmeci hagyományok része a balekképzés és -vizsga. E téren a más gólyatáborokban történt túlkapasokat hogy lehet elkerülni?

L.F.: A pedagógia karon kívül a másik három kar követi a hagyományokat. Nálunk is előfordulnak gondok, mert nehéz a firmákkal megértetni, hogy ez nem gólyatábor, hanem balekképzés. Nem lehet cél a másik megalázása. A dolog másik oldala, hogy korábban szinte min-denki megkeresztelkedett, ma 20–25 százalékuk nem. Ez jelzés, hogy nincs minden rendben. Ezért minden évben, itt a dékániban elmondjuk nekik részletesen, hogy mit lehet, mit nem. A kötelező ivás és az önértetében való megsértés például nem fér bele. A balekkeresztelő vadhaj-tásait újra meg újra nyesegetnünk kell. Régen az Ifjúsági Kör ezeket a gondokat tanári beavatkozás nélkül megoldotta.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Dr. Alpár Tibor: A faiparos hiányszakma

A Simonyi Károly Műszaki, Faanyag-tudományi és Művészeti Kar dékánjával beszélgettünk a kar korábbi dékánjainak portréi alatt.

ErFa Híradó: Először azt a helyzetet járjuk körül, ami az egyetem csokolásából adódó új státusából következik! Milyen változást jelent ez a Simonyi Károly Karra nézve?

Alpár Tibor: Mi örülünk ennek a változásnak. Ez egy rossz házasság volt, amit fel kellett adni, és le kell vonni a megfelelő tanulságokat. Ez a mostani egy sokkal tisztább állapot, világosabb helyzetet biztosít. Egy-egy külső konkurenciával korrektebben lehet szembe nézni, mint a belsővel. Természetesen a leváló karoknál létrehozandó, a soproniakkal párhuzamos szakok befolyásolják a mi felvételi eljárásaink sikerét, hiszen nincs több potenciális hallgató, ugyanazt a „tortát” szeleteli tovább az új szombathelyi képzőhely. Ez egyik intézménynek sem lesz jó.

ErFa Hír: A „kimeneti oldal”, a végzősök elhelyezkedése hogy alakul?

A.T.: Akkora szakemberhiány van, hogy bármennyien el tudnak helyezkedni.

ErFa Hír: Ez a faiparra is vonatkozik?

A.T.: Hogyne. A faiparos hiányszakma. Mind a középfokú, mind a felsőfokú szakemberekből két-háromszoros igény van a hazai munkaerőpiacon. Sok hallgatónk az utolsó félévet már munka mellett végzi, mert már alkalmazzák a cégek.

ErFa Hír: Annak ellenére, hogy a FATÁJ vállalkozás-számlálója csak megszűnő cégekről tudósít...

A.T.: Erősödik a faipar, hatalmas bővülés figyelhető meg már harmadik éve. Ez látszik az állásbörzéken is, hisz több cég jön el hozzánk, mint ahány végzős hallgatónk van.

ErFa Hír: Milyen cégek ezek?

A.T.: A teljes spektrumot képviselik az elsődleges faipartól kezdve a bútorgyártókon át egészen a kereskedőig bezárólag. Van számos erős hazai vállalkozás, amelyek sikereit, jó példáit be kell mutatni.

ErFa Hír: Hány hallgató van a karon?

A.T.: Az elmúlt években 600 főre állt be a létszám, akikért komoly erőfeszítéseket kell tennünk.

ErFa Hír: Ezek szerint itt is vannak beiskolázási gondok...

A.T.: Mindenütt vannak. Ennek demográfiai oka is van, másrészt sem az erdősz,

sem a faipari szakma nem „divatos”. Sikertől viszont elérnünk, hogy visszaállították a szakközépiskolákban az érettségi tárgyak közé a faipari ismereteket. Létrehoztunk egy bázisiskolai hálózatot 19 partnerintézménnyel. Közülük 11 faipari, a többi informatikai, mechatronikai és művészeti iskola.

ErFa Hír: Mit jelent ez a kapcsolat?

A.T.: Rendszeresen tartunk konzultációkat, beiskolázási rendezvényeket, szakmai napokat. Az iparkamarával együttműködve jönnek hozzánk már általános iskolások is a Ligneumba, hogy felkeltsük az érdeklődésüket a faipari, mérnöki életpálya iránt. Ezen túlmenően számos szakon versenyeket is szervezünk. A legrégebbi az informatikusok országos versenye, az Infósok viadala. A bázisiskoláinknak meghívásos asztalos versenyt rendezünk. Végül a robotikában is tartunk versenyt Robot Race néven. Újabban szervezünk mérnöktábort is középiskolásoknak nyáron.

ErFa Hír: Napirenden van a duális képzés. Van ehhez elegendő magas színvonalat képviselő munkáltató?

A.T.: Vegyes a kép. Két szakunkon harminc partnerünk van. A faipar nagyon széleskörű, kezdve a parkettagyártástól az ajtó-ablakgyártáson át a gépkereskedőig. Országszerte nagyon sok cég kapcsolódik be a képzésbe, a Vértesi Erdő faipari üzemétől a FALCO-n és az IKEA-n át a Deruláig, hogy csak néhányat említsek.

ErFa Hír: A cégek hogy fogadták ezt a képzési formát?

A.T.: Kifejezetten kérték. Kevés a szakember, és nagy lehetősége ennek a képzési formának, hogy magukhoz tudják kötni a fiatalokat, és ki tudják nevelni a tehetséges műszakiakat.

ErFa Hír: Gyakorlatra hova küldik a hallgatókat?

A.T.: Az ország minden részébe. Mintegy száz céggel van szakmai gyakorlati szerződésünk. Ennek keretében legalább hat hetet kell eltölteniük a hallgatónak egy cégnél, de a legtöbben minden nyári szünetben elmennek valamilyen vállalatához.

ErFa Hír: A közeli Ausztriában sok helyütt ingyenes a képzés. Ez jelent konkurenciát?

A.T.: Informatika, mechatronika szakon ez érződik, mert a környékről rengetegen járnak Ausztriába tanulni. A faipari alap- és mesterképzést kínáljuk angolul is, de ezt a magyar állam nem finanszírozza, vagyis önköltséges. Európa nagy részében ingyen tanulhatnak a világ bármely szegletéből érkező hallgatók, ezért itt piaci hátrányunk van.

ErFa Hír: Van a határon túl is hasonló képzés?

A.T.: Ilyen széleskörű ritka, általában faanyag-tudományi képzések, illetve főiskolai szintű technológusképzések vannak. A többi hazai egyetem külföldön alkalmaz toborzókat, illetve hirdetik idegen nyelvű képzéseiket, de ezt mi eddig nem engedhettük meg magunknak.

ErFa Hír: A faipari képzés milyen „drága”?

A.T.: Komoly eszköz- és anyagigényünk van, mivel gyakorlatorientált a képzés. Fenn kell tartani a tanüzemet és a különböző laboratóriumokat, amelyek a gyakorlati képzés alapjait jelentik.

ErFa Hír: Mennyire jár a kar a gyakorlat előtt műszaki újdonságok terén?

A.T.: Naprakészek vagyunk részben a tanüzemünk, laboratóriumaink hátterével és a cégek segítségével. Egyre több területen vonunk be a képzésbe ipari szakembereket, akik gyakorlati ismereteket tudnak átadni.

ErFa Hír: Vannak-e tervek új szakok indítására?

A.T.: Megvan az akkreditációnk építész képzés indítására, amit jövőre szeretnénk indítani mesterfokon.

ErFa Hír: Elevenítsük föl, miként is indult a faipari képzés!

A.T.: Az ötvenes évek végén indult a faipari mérnöki képzés. A nyolcvanas években jelent meg az igény a papíripari képzés iránt. Akkor még erős volt a papíriparunk. Két évtizeddel ezelőtt kezdtük a belsőépítész képzést, amely a mai építőművész képzésünk alapja volt. A faipari bútortervezéshez pedig kapcsolódott a formatervezés. Végül jött az informatika és a tervezőgrafika szak. Ezeket egészíti ki a mechatronika. Így jön létre egy komplex

és szinergikus képzési és kutatási rendszer, amely az eredeti faipari kompetenciákat támogatja. A mi hallgatóink olyan közös projektfeladatokat oldanak meg, amelyekben több szak hallgatói dolgoznak együtt. Ezáltal megismerkednek más területekkel, sokkal szélesebb lesz látókörük.

ErFa Hír: A tanárok honnan verbuválódtak?

A.T.: Sok képzést együtt indítottunk a BME-vel, s fokozatosan onnan vettünk át előadókat például az informatikához. Ma a felsőoktatás jelentős átalakítása kapcsán személyi mozgások is megindultak, aminek kapcsán van lehetőség szakembereket Sopronba csábítani. Ugyanakkor az iparban is sok szakember van, aki felismerte a gyakorlatias mérnökképzésben rejlő lehetőségeket, szívesen adnák át ismereteiket, tapasztalataikat a hallgatóknak, és így mestertanárokat – közismert elnevezéssel *ipari professzorokat* – is tudunk alkalmazni. Természetesen a doktori iskolánk révén is igyekszünk az oktatói utánpótlást kinevelni.

ErFa Hír: A végzett hallgatók iránti kereslet, a piacképes szakemberképzés jelent valami előnyt az egyetemen belüli erőforrás elosztásnál?

A.T.: Közvetlenül nem. A külső partnereinknél igen, mert sok céges együttműködésünk van. Rengeteg innovációs és akkreditált vizsgálati szolgáltatást nyújtunk. A cégek számos fejlesztési, tervezési pályázatot hoznak be a hallgatóknak is, amelyeket komolyan díjaznak, illetve ösztöndíjjal támogatnak.

ErFa Hír: A művészeti szak hallgatói megtalálták a helyüket, beilleszkedtek az egyetem közegébe? Például a hagyományok terén?

A.T.: A művészek egészen másként „működnek”, mint például a mérnökök. Ők kevésbé tudnak mit kezdeni a selmeci – kissé katonás – hagyományokkal. Ellenben kialakítottak maguknak egy saját hagyományrendszert, amely legalább olyan értékes és izgalmas, mint a selmeci. Ez ugyan csak húsz éves, de nagyon jó közösségteremtő szerepe van. A tanár kollégák nagyon nyitottak, sok közös projektünk van. Az építész szakot is közösen dolgozzák ki művészeti és a mérnök oktatóink.

ErFa Hír: Miként működik a 3+2-es osztott képzés?

A.T.: Ellentmondásos e kérdés megítélése. Be kell látnunk, hogy egyre csökken az érdeklődés az ötéves képzés iránt. Az átállást megelőző időben a Bsc-hez hasonlítható üzemmérnök képzésünkre magasabb pontszámmal lehetett bejutni, mint az ötéves képzésre. Egyre kevésbé akarnak a fiatalok öt évig tanulni, minél hamarabb dolgozni szeretnének. Ugyanakkor a 3+2 év nagyon nehezen építhető egymásra. Az új tantervünk már a piaci igényekre épül. Három specializációnk van: a klasszikus fatechnológiai, a folyamatmérnöki és a faépítési. Ez utóbbi egyedülálló, mert máshol nem foglalkoznak faépítéssel.

A dr. Dinnyés Álmos kancellárral készült interjújt következő számunkban közöljük.

A Rothba könnyebb bekerülni, mint bennmaradni

Hoczek László igazgatóval először az erdészeti technikum történetét elevenítettük föl az egykori bencés épület évszázados falai között. Nyugodtan mondhatjuk, biológusként nagy fegyvertényt vitt véghez azzal, hogy megbízták az iskola vezetésével, híres erdőmérnök igazgatók nemzedékeit követően. A pedagógus feje fölött első tanítványainak tablója diszeleg. „Nagyon büszke vagyok rájuk” – tekintett föl a képekre.

Hoczek László: Annak idején, amikor az iskola Sopronba költözött, a lebombázott városban két viszonylag épen maradt épületet ajánlottak föl, az egyik ez, a volt bencés gimnázium, a másik pedig a szívzsanaatórium a Löverekben. Mivel ez az épület eredendően iskola volt, Tuskó László igazgató ezt választotta. Eleinte hároméves képzéssel indult, majd 1956

és 1972 között kialakult a klasszikus technikus képzés, amikor egy időben tettek technikus vizsgát: magyarból, történelemből, matematikából illetve erdőművelésből, erdőhasználatból és gyakorlatból vizsgáztak. Akkoriban 4,8 alatti átlaggal nem lehetett bekerülni, hozzávetőlegesen

ErFa Hír: Mi adott ösztönzést az építész szak beindításához? A fa iránti növekvő érdeklődés?

A.T.: Egyrészt az, hogy ez egy izgalmas terület, amely hazánkban kevésbé elterjedt, másrészt pedig folyamatos tárgyalásokat folytatunk a szakminisztériumokkal azért, hogy egyre több mindent lehessen fából építeni. Ma ugyanis csak nagyon szűk korlátok között építhetünk fából. Nem építhető középület és többemeletes sem, míg a világ többi részén 8-11 szintes épületeket húznak föl fából. A hazai felsőoktatásban az építészképzésben csak marginálisan foglalkoznak a fával, mivel nem értenek hozzá. Ez számunkra unikalitást jelent a többi képzőhellyel szemben.

ErFa Hír: Az egyetemek közti versenyben hogy szerepel a kar?

A.T.: Volt olyan rangsor, ahol első voltunk pl. művészeti képzéseinkkel. Ez évről évre, és a mindenkori értékelési szempontok szerint változik.

ErFa Hír: Gondolnak-e arra, hogy hazánkban is kellene egy kemény PR kampányt indítani a fafelhasználás érdekében?

A.T.: Igen. Rengeteg beadványt készítettünk a minisztériumok részére, és folyamatban is vannak a tárgyalások. Csak a malmok lassan örölnek. Az építészeti folyóiratokban is számos cikket jelentettünk meg a fafelhasználással kapcsolatban. Ezért is tartjuk fontosnak az új szakot.

Zétényi Zoltán – Nagy László

5–6 szoros túljelentkezés volt a jellemző. Az 1972 és 1985 közötti szakközépiskolai képzésben változást jelentett, hogy a negyedik évfolyamon a képesítő vizsga után további egy év levelező tagozati képzéssel lettek technikusok a diákjaink.

ErFa Híradó: Ön mikor került ide?

H.L.: Debrecenben végzett friss diplomás biológia-földrajz szakos tanárként '85-ben léptem be az iskola épületébe és nevelő testületébe, ez az első munkahelyem. Bársony Lajos volt az akkori igazgató. Rám nagyon jó benyomással volt ez a hagyományokat sugárzó iskola, a gyerekek érdeklődése, a felszereltség. Jereb Ottó tanár úrtól, akit mentoromnak tekintek, vettem át a biológia tárgyat, aki mint egy ékszert, úgy adta át a biológia szertartat, tantermet, s akitől nagyon sokat tanultam. Átadta azt a szemléletet is, hogy itt a tanárnak az egyik célja, hogy jó erdész

technikusokat képezzen, a másik hogy derék embert neveljen az iskola.

Eleinte 36 órám volt egy héten. Ehhez jött a felkészülés és a dolgozatjavítás. Akkoriban nagyon sokat tanultam magam is. Később arra biztattak mindketten, hogy valami „rendes” szakmát is kellene szerezniem, így végeztem el a természetvédelmi szakmérnöki szakot. Nekem, aki nem erdőmérnöként kerültem be, vizsgát kellett tennem az alapvető szakmai tárgyakból is. Ez sokat segített, mert betekintést kaptam a gyakorlatba, és más szemlélettel tudom oktatni a biológiát. Évfolyamtársaim befogadtak, amit balekvizsgám és megkeresztelése is jelzett. Ezen túl a későbbiekben oktatás-informatikus, majd közoktatás-vezető végzettséget is szereztem. 'Jó pap hóttig tanul...' – mondásnak megfelelően – meséli nevetve az igazgató.

ErFa Hír: A heti munkaidő alapja miként áll össze a szakmai munka, a menedzselés és a pedagógiai munka hármásából?

H.L.: Heti négy tanítási órám van, ez a hét négy legszebb órája. Nagyon szeretek tanítani. Annál jobb dolog nincs, mint a fiataloknak ismereteket átadni. Az iskola menedzselése tölti ki az időm nyolcvan százalékát. Fontosnak tartom a konferenciákon, tanácskozásokon való részvételt is, ahova mindig viszek magammal kollégát. Ez a feltétele annak, hogy felelőssé tegyem és felelősségben tartsam a kollégákat – idézte Rónai Ferenc igazgató-elődjét.

ErFa Hír: Milyen követelményeket támaszt az iskola a jelentkezőkkel szemben?

H.L.: Az volt a rend, hogy a jelentkezőknek magyarból, matematikából és biológiából kellett felvételizniük, valamint testnevelésből alkalmassági vizsgát tenniük. Akkoriban vezették be az új rendszert, amikor az érettségi után plusz egy évvel tettek technikus vizsgát. Kollégáim szerint is ez a forma volt szakmailag a legkiforrottabb. Tanulták a közismereti tárgyakat és a szakmaiakat egyaránt, tehát versenyképesek voltak a gimnazistákkal. A '90-es évek végén ismét változik a rendszer, létrejön az érettségi utáni két éves szakképzés. Ezzel egy időben a felsőoktatás pedig tömegessé vált. Elődöm fölismerte, hogy hatalmas munkát kell fektetni a „marketingbe”, az iskola megjelenítésébe, az iskola nevét a köztudatban kell tartani. A tanulmányi versenyeken az elsők között kell lennünk. Ezt igyekszem magam is képviselni, a „szigorú iskola” imázsával együtt. Úgy emlegetnek bennünket, hogy a Rothba könnyebb bekerülni, mint bennmaradni. Tanár elődeink

mindig egységesen, ugyanolyan elvek mentén, szigorúan és követelve nevelték a gyerekeket.

ErFa Hír: Lányok jelentkeznek?

H.L.: Vannak lányaink, de azért mi fiúiskola vagyunk – szögezi le az igazgató. – Az 512 tanulóból 47 lány van. Ők többnyire a környezetvédők, kertészek között vannak.

ErFa Hír: Kell-e fegyelmezni, motiválni a tanulókat?

H.L.: Mi egy nagyon „vaskalapos” iskola vagyunk, mert például a tanóra kezdetén ki kell tenni a mobiltelefont egy dobozba. A gyerekek kettes sorban várják a tanterem előtt a tanárt. És köszönnek, ha egy idegen bejön az épületbe. Kérdezik is más iskolákból erre járó kollégák: hogy csinálod? Fegyelemre szoktatjuk őket, mert nekem olyan fiatalokat kell kibocsátanom innen, akiknek majd puska lesz a kezében. Ehhez pedig kellő önfegyelem szükséges. Hallatlan nagy előnyünk, hogy a gyerekek többsége kisvárosi, falusi környezetből jön, akik szülei úgy szocializálódtak, hogy dolgozni kell, a világnak verejtékszaga van, le kell ülni tanulni és gyakorolni.

ErFa Hír: Ezeket elmondja a tanulóknak is?

H.L.: Rögtön elsőben az év elején. De később is sokszor. Mindig hangsúlyozom, hogy az erdésznek mekkora anyagi és más felelőssége van a gyakorlatban. Ezért vagyunk mi szigorúak. Az ő érdekükben.

ErFa Hír: A beiskolázás könnyű vagy akadozik? Van-e lemorzsolódás?

H.L.: Idén 80 leendő erdész, 40 környészt, valamint 17 faipari technikust vehetünk föl. Általában két 38–40 fős erdészosztály indul, valamint egy vegyes környezetvédő-faiparos osztály. Környezetvédőnek kevesebben jelentkeznek. Erdészekből két és félszeres a túljelentkezés. Már csak 4 egész fölötti tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni. Közülük

mintegy húsz százalék jön erdészcsaládból. Vannak nálunk tanult dinasztiáink – mondja az igazgató nem kis büszkeséggel. – Ami a lemorzsolódást illeti, viszonylag alacsony, a legutóbbi EMMI statisztika alapján nálunk ez 3 százalék. A létszám esetleges csökkenését kompenzálja a más iskolákból átjelentkezők száma.

ErFa Hír: Milyen a diákélet 2017-ben? Van tánciskola, bál, sportolnak?

H.L.: Van minősített kórusunk, az Erdészdalárda. De van néptáncscsoportunk is, amely magas színvonalon működik. Több végzett tanítványunk táncpedagógus diplomát is szerzett. A diákjaink tízedikben mennek tánciskolába, majd koszorúcskára. Ezt is támogatom, hiszen a tánc a kulturált társasági viselkedés természetes része, amit tanulni, gyakorolni kell. Ami pedig a sportot illeti, vannak diákolimpikon tekézőink, Európa bajnok sportlövőink, kosárlabdában a diákolimpia hatos döntőjébe jutottunk. De jók vagyunk erőemelésben és tájfutásban is. Iskolanapokon van közös bográcsozás, és igyekszünk a tanulmányi kirándulások, tanulmányutak rendszerét is fönntartani.

ErFa Hír: Milyen az oktatói utánpótlás?

H.L.: Közismereti tanárokkal az iskola jó helyzetben van, de mérnök-tanárt nagyon nehéz idecsábítani. A gazdasági szférában egy mérnök lényegesen magasabb fizetést érhet el.

ErFa Hír: Ráadásul pedagógiai végzettséget kell szereznie...

H.L.: Igen, hét éven belül köteles pedagógiai végzettségre is szert tenni. Ez pedig a fizetésén egy fillért sem emel. Számunkra azok a mérnök-tanárok különösen értékesek, akik korábban erdőgazdaságnál dolgoztak, tapasztalatokkal rendelkeznek a reálgazdaságról, akárcsak a „nagy öregek”.

ErFa Hír: Az egyetemmel milyen kapcsolatuk van?

H.L.: Kétirányú, ők is tanítanak nálunk és mi is biztosítunk bemutatókat számukra. Egyik kollégánk pedig matematikát oktat az egyetemi tanszéken. Amikor a gyakorló iskolai státuszunk megszűnt, megállapodást kötöttünk az egyetemmel, a jól működő kapcsolataink megtartására.

ErFa Hír: Milyen különbség adódik az új helyzetből?

H.L.: Nagyon jó volt a gyakorló iskolai státusz, mert azok az intézmények akkor dupla fejkvótával működtek. Azokban az időkben soha nem látott fejlesztéseket

tudtunk megvalósítani. Később ez a kedvező finanszírozási helyzet szép lassan elolvadt. Ráadásul egy sokkal szabadabb oktatási-pedagógiai környezetben dolgoztunk. Most szorosabbak a határok. Ugyanakkor sokkal gyorsabban eljutnak hozzánk a ránk vonatkozó információk, például a pályázatokról.

ErFa Hír: A végzősök közül milyen arányban tanulnak tovább?

H.L.: Mintegy 40 százalékuk. A jó tanulóinkat azzal segítjük, hogy különböző fakultációkat indítunk, hisz' nem elég innen bekerülni az egyetemre, mert a gimnáziumból továbbtanulók jobbak lesznek az alapozó tárgyakból: matematikából, fizikából, kémiából, sőt biológiából is. Arra is ösztönözzük őket, hogy ezekből a tárgyakból emelt szintű érettségig tegyenek.

ErFa Hír: Milyen együttműködés van a társaságokkal?

H.L.: A legszorosabb együttműködésünk a TAEG-gel van. A társaság közel 600 hektáros területét, a Fáber rét közelében tanerdőként kezeli az iskola. Az erdőgazdaság által biztosított épületben működő tanfűrészsüzemben dolgozunk fel a tanerdőben kitermelt rönköket fűrészárúvá. De éppen most tárgyaltam a Szombathelyi Erdőgazdasággal, akik állásinterjú során angolul jól beszélő leendő harveszter-kezelőt keresnek, mert kiküldenék Svédországba tanulni. Tudtam is nekik négy fiatalot ajánlani. Együttműködünk még a környező nemzeti parkokkal is, a Fertő-Hansággal, az Őrséggel és Balaton-felvidékkel.

ErFa Hír: Idén hazánkban, Sopronban rendezik az YPEF (Young People in European Forests) hetedik nemzetközi döntőjét. Hol tartanak az előkészületek?

H.L.: Amikor Kovács Pállal elkezdtük az YPEF szervezését, azért is örültem ennek, mert minden ilyen rendezvény nyitottabbá teszi a tanulókat. Ugyanis nagyon keveset tudnak az erdészek munkájáról. A legtöbben azt hiszik, hogy az erdészek sétálnak az erdőben és vadásznak. (Az erdő nő magától...) A 2016/17-es tanévben 12 ország vesz részt a versenyben, az idei fő téma az erdőtűz és a megelőzés-védekezés. Egy másik versenyben is részt veszünk, a Svájcban, az Erdészstanulók Európa Bajnokságán. Jövőre a bajnokság döntőjének mi adunk otthont Sopronban.

Zétényi Zoltán – Nagy László

Több nőt az erdőszetbe!

A címbéli fölszólítás nem az ötvenes évek Magyarországon hangzott el, hanem a napokban volt olvasható a Twitter egyik amerikai csatornáján.

Lám-lám, ott is készültek a Nemzetközi Nőnap ünneplésére.

Bevezetésként az EFDSZ elnöksége és a szerkesztő bizottság nevében valamennyi hölgytagunknak jó egészséget, erőt, jó humort kívánunk az élet minden frontján!

Nem ünneprontásként, de hadd álljon itt egy kis ismeretterjesztő leírás a nőnap történelmi előzményeiről, valamint hazai és nemzetközi utóéletéről.

Protofeminizmus, gender elmélet

Nem akarom a szebbik nem Nemzetközi Nőnap fölötti örömét elrontani, de a tárgyilagosság megköveteli, hogy az érem másik oldalát is fölvilantsuk.

A közlemültban látott napvilágot a hír, miszerint az ELTE BTK is indít genderügyi Msc kurzust. Miután ezennel a hazai bölcsésztudományok fősodrába beiktatták ezt a kvázitudományt, illő, hogy mi is foglalkozzunk a témával, nehogy lemaradjon lapunk a tudományos versengésben.

Lássuk az előzményeket!

Olympe de Gouges francia drámaíró, politikus, polgárjogi harcos a négek jogaiért emelte föl a szavát és tollát. Az „Emberi és polgári jogok nyilatkozata”-ra már 1791-ben a „Női és polgárnői jogok nyilatkozatával” reagált, melyben azt követelte, hogy a nők a férfiakkal egyenlő jogokat élvezhessenek. A nyilatkozat előszavában így írt:

„Férfi, képes vagy igazságos lenni? Ezt egy nő kérdezi tőled, és legalább ettől a jogától nem foszthatod meg. Mondd, kitől kaptad korlátlan hatalmat, hogy nőtársaimat elnyomd?”

A nők ugyanis nem választhattak, nem tölthettek be hivatalt és tulajdonuk sem lehetett. Alaptétele az, hogy ha a kötelességek egyformák, a jogok esetében sem lehet másképp. „Ha a nőknek joga van fellépni a vérpadra, ugyanúgy joga kell, hogy legyen fellépni a tribünre is” – vallotta. 1793. november 3-án a francia forradalom statáriális bírósága ítélte nyaktiló általi halálra. Németország Szociáldemokrata Pártjának nőszervezete 2001 óta ítéli oda az Olympe de Gouges-díjat.

A Nemzetközi Nőnap eredeti célja a nők jogaiért küzdő mozgalom előtti tiszteletadás volt.

A protofeministákat követték az igazi feministák, akiknek csak azok nevezhetők, „akiknek van szemük a nők szisztematikus és nemükből fakadó elnyomására, és az önérvényesítés mellett nőtársaik sorsát is szívükön viselik” – tudható meg a Wikipédiából.

A választójog elérése érdekében indult meg a 20. század elején a szüfrasset mozgalom, amely különösen Angliában volt szervezett.

1912 és 1914 között 300 erőszakos akció – gyűjtogatás, merénylet, kirakatok bezárása, művészeti alkotások elpusztítása – hajtott végre a merényletekért felelős szüfrasset mozgalom, sőt radikális szárnya sok esetben fizetett aktivistákat alkalmazott.

Olympe de Gouges

A feminizmus különböző irányzatai az a közös alapaxióma tartotta össze, miszerint: „A nőket, mint társadalmi csoportot, számtalan hátrányos megkülönböztetés és erőszak éri pusztán azért, mert nők.” A feminizmus célja tehát az, hogy a nők számára is biztosítsa azokat az emberi jogokat, amelyek egy férfit megilletnek.

A gender elmélet alapjait elsőként egy francia feminista és egzisztencialista filozófus-író, Simone de Beauvoir fektette le 1949-ben kiadott, A második nem című könyvében. Az ebben megfogalmazott gondolatok lényege az, hogy a biológiai nemre ráépülő viselkedésmód az, ami az embereket igazán nővé vagy férfivá teszi, tehát a társadalmi nem (gender) a társadalom által elvárt szereprepertoár.

Ha én genderes lennék, tiltakoznék a nőnap és az ilyenkor szokásos virágosó ellen, mondván, lehetetlen, hogy ez a kis kromoszóma eltérés ilyen ünneplést váltson ki, és a nemzetközi virágpiacon ekkorra felbolydulást okozzon. **(zétényi)**

Akit érdekelnek a világtörténelem híres hölgyei, az keresse föl a Wikipédia Női tudósok listáját.

A nő az erdőben is legyen nő!

Nők a hazai erdészetben

A nők diszkriminációja ellen jött létre az ENSZ CEDAW Egyezménye, melynek Magyarország 1982 óta részese. A világszervezet ajánlásokat fogalmaz meg az államok számára és felülyeli azok végrehajtását.

A női és férfiagy 99 százalékban azonos működésű. Viszont az az egy százalék befolyásolta a világ történelmét! Háborúk, szerelmes irodalom, művészetek teremtek „talaján”.

A Soproni Egyetem elődjeként Selmecbányán 1808-ban indult erdészeti felsőoktatás, de az első tíz nő csak 1953-ban került ki az Alma Mater falai közül. Ma már egyre több nő dolgozik az erdészetben. Sokan azonban azt mondják, – főként a férfiak – hogy ez férfi munka. Van-e helyük ott a nőknek? Ennek próbáltam utánajárni.

*

Mikebuda Cegléd-től nyugatra fekvő 743 fős település. Itt, a NEFAG ZRT csemetekertjében kerestem fel az alig 26 éves **Baranyai Andreát**. Egy puskás, cserzett bőrű, kemény, (vas)kalapos nőt vártam. Valóban kalapos, de mennyire jól áll neki! Szép arcú, kedvesen mosolygó, csinos lány. Alig akarom elhinni, hogy ő vezeti a munkálatokat. Hol van ennyi erő ebben a törékeny, 165 cm magas lányban?

– *Mesélj, hogyan kerültél ide?*

– A Szolnoki Főiskola Gazdasági és Vidékfejlesztési Agrármérnöki szakát 5-ös eredménnyel zártam, bár a mérnöki diploma még nincs a kezemben, mert hiányzik a nyelvvizsgám. De jó úton járok, nyelvtanfolyamon csiszolom a tudásom. Főiskolai gyakorlatom során kerültem ide négy éve. A vezetőim támogattak a tanulásban, így lehetőségem nyílt elvégezni a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola levelező tagozatán az Erdészeti és Vadgazdálkodási technikus képzést is 2016-ban. Ocsenás Mihály – aki a pusztavacsi erdészet szakszervezeti bizalmija – volt akkor a felettesem, akitől nagyon sok segítséget kaptam.

A főnök Andreát először fenntartással fogadta, felajánlotta, hogy nem kell mindig jönnie, elég lesz heti egy-két alkalommal, de Andi mindennap ment, kérdezt, érdeklődött, szorgalmasan dolgozott. Megszerette a helyet. Hogy mennyi szerepe volt ebben 'Misinek', nehéz lemérni,

Baranyai Andrea

de tény, hogy jó patrónusa volt. Tanácsokat adott a beilleszkedéshez, a munkások irányításához. Andreának ez először nehéz volt, de eldöntötte, hogy a sarkára fog állni, és azóta jól kezeli a felmerülő gondokat. Pedig 28 – néha több – közmunkás dolgozik a keze alatt. Nem könnyű feladat, mert nagyon kemény munka az övék, amikor egyszerre 30 ezer csemetét kell előkészíteni a vevőnek, bizony kell a biztatás, hogy jól működjen minden. Pontos, gyors koordinálásra van szükség, át kell látni a tennivalókat.

– *Mivel tudsz hatni rájuk? Előfordul, hogy lázadnak a munkások?*

– Meghallgatom a gondjaikat, igyekszem figyelembe venni az igényeiket. Megbeszéljük a problémákat, így jobban megértjük egymást. Nem kell ahhoz emelt hang, hogy elérjük a célunkat.

– *Volt olyan eset, hogy nem akartak beszélni veled az üzletfelek, mert férfit vártak?*

– Az egyik vevő meglepődött, de nem jelentett semmilyen gondot számára az, hogy én nő vagyok. Elfogadnak.

– *Gondolom udvarolgat a sok férfi...*

– Előfordul persze, kapok bókokat, de ezeket megtanulja kezelni az ember. A párommal is itt ismerkedtem meg a munkánk során.

– *Mit szóltak a szüleid, hogy ezt a munkát választottad?*

– Az anyukám és a hugom nem értik, miért szeretem ezt csinálni, de apukám jobban elfogadja. Együtt kezdtünk íjászatot gyakorolni Ceglédbercelen.

A Sportnapokon ebben a sportágban és dobócsillag dobásban is első helyezett lettem. Az ErFa Híradóban is benne voltam – mondja nem kis büszkeséggel.

– *Szerinted nehezebb egy nőnek az élete az erdészetben, mint férfit kollégáidnak?*

– Egyértelműen igen. A köztudatban még mindig a férfiak az igazi erdészek, amivel nincs is baj, hisz vannak helyzetek, például a falopás, amikor jól jön a férfi segítség.

– *Ha lányod lenne, mit szólnál hozzá, ha ezt a pályát választaná?*

– Próbálja ki, de nagyon elhivatottnak, elszántnak kell lenni. Valljuk meg, egy férfit szívesebben fogadnak ezen a területen, de a nőknek is megvan a tudásuk ahhoz, hogy ugyanazokat az eredményeket elérjék.

Hopp Esztert már fiatalon elvárásolta a vadászat. Édesapja vitte magával legelőszőr. Családjá elfogadta, hogy erdőmérnöknek tanul. Azóta is szenvedélyes vadász. A Zalaerdő Zrt. nagykanizsai központjában hasznosítja német nyelvtudását vadászati üzletkötőként. Nyolc szakmai könyvet fordított magyarra.

– *Eszter, szerinted ez nőies pálya?*

– Nem igazán. 1978-ban, amikor végeztem, hatan voltunk lányok az évfolyamon. Csömödérben és Bakon, szélbenfagyban is kint voltam, később, amikor a lányom megszületett, már nagyon fárasztó lett.

Hopp Eszter

– *Előfordult, hogy olyan problémád akadt, amit nem tudtál megoldani?*

– Nincs férfi és női probléma az erdőgazdálkodásban, csak szakmai probléma van. Azt kell megoldani. Nem férfi-női szereplőkről beszélünk, hanem annak a

szakértelemnek a meglétéről, ami a döntéshozáshoz szükséges. Mindkét nem tagja tiszteletet érdemel, ha a munka iránti alázat megvan benne. Ezért nem szeretem, ha elkülönítik a szakmában a nőket és a férfiakat. A Vadászholgy klubnak sem vagyok tagja, és az Erdésznők találkozóján is a szakmai témákat hallom meg.

– *Előfordult, hogy jobban teljesítettél, mint férfi kollégáid?*

– Egyszer a mély hóba süllyedt GAZ kocsit nehezen ugyan, de kihoztam a hóból, mire a férfiak nem akarták elhinni, hogy ez a „fruska” megcsinálta, amit ők nem tudtak. De ez már régen volt...

– *Nehezebb a nőknek ez a szakma?*

– Nem tudom, milyen férfiak lenni. A fizikai akadályt segítséggel le lehet küzdeni. De egyszer azt mondta egy férfias szakmában dolgozó nő, hogy neki mindig kétszer annyit kell teljesítenie, hogy elhiggyék, ő is ért hozzá. Ha egy erdész hazamegy este fáradtan, éhesen, őt várja a meleg vacsora, lakás, forró fürdő. Ha egy erdésznő hazaér, keres valami ennivalót, befűt, de mielőtt meleg lenne, már elalszik. Azt el kell ismerni, hogy az erdész munkarendjét a klasszikus női szereppel összehangolni nem kis kihívás.

– *Szép nőt kerestem interjú alanynak, így ajánlottak téged. Volt-e előnyöd a szépségből?*

– Talán igen, de nem azokat a sikereket értékeltem. Mindig is megküzdöttem a céljaimért.

– *Most is nagyon csinos vagy. Ez formaruha?*

– Nem, ez saját beszerzés. Nincs szerencsém az egyenruhával, sok darabját kényelmetlennek tartom.

– *Sminkeled magad?*

– Én mindig festettem a szemem az erdőben is. A nő az erdőben is legyen nő!

Branner Lászlóné

Erdőmérnöknők hazánkban és a világban

A második világháború után robbanásszerűen megnőtt a felsőoktatásban tanuló nők száma, mindez azonban nem változtatott a hagyományos nemi szerepeken. Ez a második feminista hullám szoros kapcsolatban állt a korabeli radikális baloldali irányzatokkal és polgárjogi mozgalmakkal.

A szocialista országok nőmozgalmi kapcsán államfeminizmusról beszélnek. Ennek jellemzői a nők munkavállalásának felülről való ösztönzése, a politikai életben, a közigazgatásban vagy a felsőoktatásban a nők számának a megnövekedése. A szocialista országokban a nők tömeges munkába állítása részben azok akarata ellenére történt, részben propagandaelem volt (gondoljunk a traktoros lányok imázsára).

A soproni Alma Materben 1953-ban végzett az első olyan évfolyam, amelyben tíz hallgató is diplomázott. Álljon itt a nevük:

1. Csobánczi Erzsébet (Kiskunhalas, 1928)
2. Frivaldszky Margit Mária (Sopron, 1929)
3. Halász Aranka (Makó, 1928)
4. Kalamár Angyalka (Budapest, 1931)
5. Kondor Magdolna (Sopron, 1931)
6. Kopasz Margit (Sopron, 1929)
7. Libel Erzsébet (Nagykikinda, 1928)
8. Mátay Ibolyka Ilona (Felsőgalla, 1929)
9. Petkova Marinné, Spanraft Gizella Magdolna (Sopron, 1930)
10. Szodfridt Istvánné, Imre Mária T. (Győr, 1930)

A FAO néhány évvel ezelőtt éppen Budapesten hívott életre egy konferenciát A nemek szerepe az erdészetben címmel, melyen megfogalmazta, hogy fontos rögzíteni a nők és férfiak eltérő igényeit. Fel kell tárnai a különböző erdőhasználati szokásokat, közelíteni kell a két nem munkavállalási esélyeit az egyensúly megteremtése érdekében – vélte a FAO. A szervezet azóta is napirenden tartja a harmadik világbeli nők helyzetét, foglalkoztatását.

Women in Wood Kanadában

Az Észak-amerikai országban is megszerveződtek az ágazatban dolgozó nők. A Women in Wood célja, összehozni az erdészeti ágazatokban, az erdőgazdálkodásban, fafeldolgozásban, a művészetekben(!), a városi erdőgazdálkodásban, fatermesztésben és természetvédelemben dolgozó nőket, hogy tanuljanak egymástól, és keressék a lehetőségeket, hogy javítsák az életpálya lehetőségeiket.

www.womeninwood.ca

De megszerveződtek az amerikai erdészfeministák is!

2016 szeptemberében indították el a feministforester.com oldalukat és a hozzá tartozó Twitter-csatornát is. Az oldal azoknak a „fás embereknek” (!) a fóruma, akik kiállnak az egyenlőségért – vallják.

Az oldalon rögtön Angela Davis (a fiatalabbak kedvéért: a 70-es évek néger polgárjogi harcosa) és más feministák arcképeibe ütközik a látogató.

A honlapon mindjárt „túlélési készletet” ajánlanak Trump Amerikájához. Az oldal politikai hovatartozásához tehát nem férhet kétség. Vizsgálják többek között az USA agrárminisztériumában a szexuális zaklatást és a nemi megkülönböztetést. De ajánlanak olyan túsarkú cipőt is, amely szűrő-vágó boxerként is alkalmazható, amint lábról lekapva marokra fogja a viselője. (z)

A 24. FeHoVa Budapesten

Európai gyűjtést szervez a CIC az állatvédőkkel szemben; Három központi helyszíne lesz a vadászati világkiállításnak.

A február 9-én nyílt rendezvény jelentőségét az adja, hogy megkezdődtek a 2021. évi Vadászati Világkiállítás előkészületei, és évente egy-egy ország lesz a FeHoVa díszvendége. Első alkalommal Szlovákiát érte ez a megtiszteltetés.

Semjén Zsolt, az Országos Magyar Vadászati Védegyelet elnöke megnyitójában kijelentette, a legfontosabb feladat a 2021. évi jubileumi világkiállítás előkészítése. A hazai feladatok négy alappillért emelte ki.

Elsőként a fegyvertörvény ésszerűsítését oldották meg. Másodikként azon megállapodásokat említette, amelyeket a különböző szervezetekkel – többek között a természetvédőkkel, a horgászokkal – kötöttek. Leszögezte, hogy a sajtóban és a lakosság körében is javult a vadászat megítélése. Nemzetközi vonatkozásban kiemelte, hogy az EU-ban megakadályozták a vadászatellenes lépéseket. A harmadik pilléreként az új vadászati törvény elfogadását említette. Hangsúlyozta, hogy a Magyar Országgyűlés konszenzussal fogata el ezt a jogszabályt. Álláspontja szerint sikerült Európa legjobb vadászati törvényét megalkotni. A földtulajdonosi gyűlések 97 százaléka lezajlott, így március elsejével indulhat a húszéves vadgazdálkodási ciklus.

Negyedik pillér pedig a kamarai törvény, amelynek értelmében a vadászjegyek bevétele a vadászkamaraé. Javasolni fogják, hogy a Hatvani Vadászati Múzeum kerüljön a vadászkamara tulajdonába.

Emlékeztetett, hogy a 2021. évi vadászati világkiállítást az 1971. évi budapesti kiállítás ötvenedik évfordulójára rendezik meg.

Ezen a kiállításon kiemelt szerepük lesz a horgászoknak, a lovasoknak, a kutyásoknak, a solymászoknak és a lövészeknek is, valamint az erdészetnek és a természetvédelemnek is. Eddig két beszélgetés zajlott, ahol a szakemberek megfogalmazhatták a javasolataikat.

Az elnök elmondta, hogy a CIC vállalta a kiállítás szakmai védnökségét, és megköszönte gróf Károlyi Józsefnek, hogy elfogadta a világkiállítás miniszteri biztos megbízatását. Három központi helyszíne lesz a kiállításnak: a Hungexpo, a Hatvani Vadászati Múzeum, valamint a Budapesti Állatkert.

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter elismerését fejezte ki a hazai erdészeknek, vadászoknak, akik a közelmúltban a Berlini Grüne Woche kiállításon is bemutatkoztak. Hangsúlyozta, hogy a legfontosabb cél ennek a birtokukban lévő kincsnek a gyarapítása, és a fölkészülés a 2021. évi világkiállításra.

Kiemelte, hogy idén 17 országból 10 százalékkal több kiállító jelent meg a FeHoVán, összesen 310. További sikerként értékelte, hogy a lőtt vad meghatározó árbevételi forrás lett a vadgazdálkodási ágazat szereplőinek. A lőtt vad közel 80 százaléka külföldre kerül, de azt szeretnék, ha minél nagyobb arányban maradna itthon. Bejelentette, hogy a költségvetés tárgyalásakor javasolni fogja, hogy a vadhús áfáját 27 százalékról 5-re csökkentésük. Elmondta, hogy a Bejárható Magyarország programból az állami erdőgazdaságok kivették a részüket, turista utakat, pihenőket, szálláshelyeket alakítottak ki, erdei vasutakat újítottak föl, kilátókat építettek. A vadász-

házak nyitottak a természetet megismerni kívánók előtt is. Ezeket a szálláshelyeket foglalja össze a most megjelent „Otthon az erdőben” című kiadvány. A kötet interneten is elérhetővé válik.

A minisztert követően **Gabriel Csicsai**, a Szlovák Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára szólalt fel. Az államtitkár előbb szlovákul, majd magyar nyelven mondta el köszöntőjét, és tolmácsolta a szlovák miniszter asszony üdvözlését. Köszönőtét fejezte ki azért a megtiszteltetésért, hogy Szlovákia az első ország, amelyet a FeHoVá-ra díszvendégként meghívtak. Őt **Tibor Lebozky**, a Szlovák Vadászkamara és Vadászszövetség elnöke követte. Ez a rendezvény Közép-Európa legrangosabb kiállításai közé tartozik, s a szlovák és magyar vadászok csúcstalálkozásának színhelyévé vált – hangsúlyozta.

A hazai horgásztársadalom képviselőjében **Szűcs Lajos**, a MOHOSZ elnöke mondott köszöntőt.

Georg Aman, a CIC elnöke hangsúlyozta, hogy komoly ellenféllel küzdenek, az erők egyesítésére szólított föl a különböző állatvédő, állatjogi szervezetekkel szemben. Ezek komoly anyagi háttérrel igyekeznek a vadászatot visszaszorítani. Köszönetet mondott Semjén Zsolt OMVK elnöknek azért a felhívásért, hogy minden regisztrált európai vadász évente 1–1 eurót fizessen egy közös alapba, amelynek segítségével finanszírozhatják a védekezést. Nem feledhetik, hogy 7 millió regisztrált vadász van Európában. Üdvözölte a FeHoVán résztvevő két afrikai országot is. Ez is arra utal, hogy a tervezett világkiállítás egyre nagyobb érdeklődést kelt világszerte. Ígéretet tett, hogy a CIC minden segítséget meg fog adni a sikeres világkiállítás megrendezéséhez. **(Zé)**

A kiállítás számos szakmai programot kínált. A Vadgazdálkodás időszerű kérdései című konferencián Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) elnöke azt mondta: az új vadászati törvény hatályba lépése után megtörténtek a szükséges határmódosítások a vadászterületeken, emellett határozta meg a vadászati jog gyakorlásának és hasznosításának feltételrendszeréről is. Mindez azért volt fontos, mert március 1-jén kezdődik az új 20 éves vadászati periódus, ami lehetővé teszi a hosszú távú vadgazdálkodás feltételeinek megteremtését.

2017 – Kaán Károly emlékévé I.

A 150 éve született Kaán Károly erdőmérnök-államtitkárra emlékezünk, a XX. század egyik legnagyobb magyar erdészére, a hazai természetvédelem és az Alföld-fásítás apostolára, tanítómesterünkre.

Kaán Károly családi gyökerei és küzdelmes ifjúsága

„végzett erdész akadémikus térhetek haza jó anyánk örömére.”

Számos méltatás és tanulmány jelent már meg Kaán Károly életéről és életművéről, jelentősége nem csökken, hanem növekszik. Bár Magyar Örökség díjat is kapott, családi gyökereiről és ifjúságáról keveset tudunk.

Olyan új, eddig ismeretlen dokumentumokat sikerült feltárni életrajzához, amelyek részben megerősítik eddigi ismereteinket, részben azonban néhány vonatkozásban árnyalatnyi módosításokat kell tennünk. Mindenekelőtt új megvilágításba kerülnek családi gyökerei, ifjúkori életkörülményei és anyagi viszonyai.

Kaán Károly őseinek családfája igen szerteágazó, sok családtagból áll, nehéz követni. Induljunk ki abból, hogy Kaán Károly erdőmérnök már keresztényként született és úgy is hunyt el. Apja id.Kaán Károly ügyvéd keresztényként házasodott és így is hunyt el.

Az első biztos adatunk a nagyapáról Kaan Ferenc Dávid (1780–1866) kereskedőről, 1818-ból való, amikor, házatlan zselléreként, felesége, 6 gyermeke van már, és 200 forint bérletet és 29 forint adót fizetett. 1822-ben, már házas zsellér, tehát időközben házat vásárolt. A későbbi években több telket vásárolt Nagykanizsán. Mindezek azt mutatják, hogy a gyarapodó család – kilenc gyermekük született –, egyre jobb körülmények közt élhetett.

A nagyapa bátyja, Kaan Henrik-Sámmuel (1776–1844) nagykereskedő, 1818-ban, olyan új gyapjú tisztítási módszert talált ki, mely elismerést aratott. Felismerte a parádi ásványvizek gyógyerejét és nagy-szabású építkezésekbe kezdett. A magyar kereskedelem fellendítéséért 1826-ban Ferenc császártól nemesi címet kapott.

A nagyapa, Kaan Ferenc Dávid, bátyjával közösen – 1825 környékén – elsőként szállított magyar gyapjút a londoni piacra.

Kaán Károly 30 évesen

A kilenc gyermek közül a három fiúgyermek, Károly, Ágoston és Vilmos jogi akadémiaira járt, ügyvédnek készült. Ekkor igen jelentős anyagi áldozatot jelentett a taníttatás. Kaan Ágoston 1848 előtt Budapestre került és elismert, jó nevű ügyvéd lett. Részt vett az 1843/44 évi Magyar országgyűlésen, gr.Batthyány Iván Vas megyei birtokos, követ helyett, őt képviselte. Később a Fővárosi Közgyűlésben rendes képviselő lett.

Kaán Károly apja id.Kaán Károly és bátyja Kaan Vilmos végig ügyvédként éltek Nagykanizsán. Id.Kaan Károly 1832-től folytatott ügyvédi tevékenységet, de emellett gabonakereskedéssel is foglalkozott, továbbítve apja szakmáját.

Nagykanizsán, a Hunyadi utca 11-es földszintes ház volt a család ősi fészke (korábbi számozás szerint, ezen volt az első emléktábla). Ebben – a már 1848 előtt létezett – házban született Kaán Károly erdőmérnök.

Nagykanizsán a Batthyány uradalom területéből három telket vásárolt id.Kaan Károly ügyvéd, egyikre házat is épített, s az 1848-as szabadságharcig jelentős vagyona tett szert.

1848-ban a nagy- és kiskanizsai választók névjegyzékében találjuk a nagyapát Kaan Ferenc Dávid kereskedőt, két ügyvéd fiát, Kaán Vilmost és id.Kaán Károlyt. A két fiú a haza védelme érdekében a kanizsai nemzetőrségbe önként jelentkezett. A Kaan család adakozott a szabadságharc segítésére, és többször képviselték a várost az átvonuló magyar és osztrák csapatok tárgyalásain. (Több nyelven beszéltek.)

A szabadságharc bukása után a két Kaan testvér, id.Károly és Vilmos nem kaphatott ügyvédi praxist, a 48-as szereplésük miatt. Igen nehéz évek lehettek id. Kaán Károly számára s a megszerzett vagyona is megcsappant, az említett telkek egy részét eladták.

Id. Kaán Károly 1861-ben megnősült, feleségül vette Thenn Anna Máriát és négy gyermekük született: Irma, Anna, Károly, János. Az édesanya, Thenn Anna Mária „rendkívül nagy műveltségű, öntudatos, büszke magatartású nő volt még idős korában is” – írta róla a nagykanizsai Barthos Gyula erdőmérnök, aki személyesen is ismerte. Magas kort ért meg, 93 évesen halt meg Nagykanizsán.

Az ifjabb Kaán Károly

A négy gyermek közül az ifjabb Kaán Károly a kiegyezés évében, 1867. július 12-én született Nagykanizsán. A ferences rendi római katolikus plébánia keresztelési anyakönyve VI. kötetének 375. lapján, a 276. folyószám alatt jegyezték be.

A két jogász fivér, az apa, id. Kaán Károly és a nagybácsi, Vilmos 1864-ben végre megkapták a kinevezésüket, és újra dolgozhattak ügyvédi munkakörben. Id. Kaán Károly sajnos már nem sokáig, mert 1873-ban, 63 éves korában Bécsben elhunyt. Jelentős adósságot hagyott hátra, de neki is tartoztak. Így a 6 éves Kaán Károly félárván maradt, s iskoláztatása sok gondot okozott.

Az árvaszék gondnokok által korlátlan hatalmat gyakorolt az árvák vagyona felett, az ő érdekükben. Ennek ellenére állandó létbizonytalanságban éltek, és csak folyamatos hitelek felvételével sikerült taníttatni a gyermekeket.

A főerdész nagybácsi hatása

Kaán Károly a zenét különösen szerette, és zenei tanulmányokat is folytatott, de szépen rajzolt, s megtanulta a gyorsírást is. 1885-ben sikeres érettségi vizsgát tett, s meglepetésre a selmecebányai erdészeti akadémiaira jelentkezett. Valószínűleg anyai nagybátyja, Krug József somogyiszentmiklósi főerdész hatására, akinél a nyarait töltötte. Az is feltételezhető, hogy a nyári vakáció átvállalásával próbálták enyhíteni a nehéz anyagi helyzetben lévő Kaán család helyzetén. Meg

Kaán Károly édesanyja, Kaán Károlyné
Thenn Anna Mária

kell említeni, hogy osztálytársai közül – Barthos szerint – kilenc jogásznak, öt papnak, három orvosnak, négy postásnak ment. Bár az apja, nagybátyja, nagyjapja és sógora is jogász volt, ám ő nem ezt a pályát választotta a magyar erdészet nagy öröme és hasznára.

A család számára a legválságosabb időben jött a mentőöv. Kaán Ágoston, az árvák nagybátyja meghalt Budapesten, és mivel nem volt gyermeke, ezért a végrendeletében id. Kaán Károly árva gyermekeiről gondoskodott. Kaán Irma 3 darab 100 forintot érő szülő-váltásigapapírt kapott. Kaán Annának két éven át a zenei taníttatására évente 300 forintot hagyott. Károly és Jánosra hagyta a budapesti Stáció utcai házának 2/6-od részét. Kikötötte, hogy az ingatlant 30 000 forintnál olcsóbban nem lehet eladni. Nem adták el, bérletként hasznosították.

A Selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémián

Nagy lelkesedéssel kezdte az iskolát, s igyekezett lépést tartani a többiekkel. Mindjárt az első év – 1885 – őszén Kaán Károly megbetegedett, orvosi kezelésre szorult. Nem tudjuk mi volt a baja, és meddig tartott a betegsége.

Közösségi aktivitását jelzi, hogy Selmecbányán az akadémiai Ifjúsági Kör dunántúli csoportjának az elnöke volt. A selmecbányai diákszerekarban is játszott. 1886 augusztusában egy tanárával tanulmányúton vett részt.

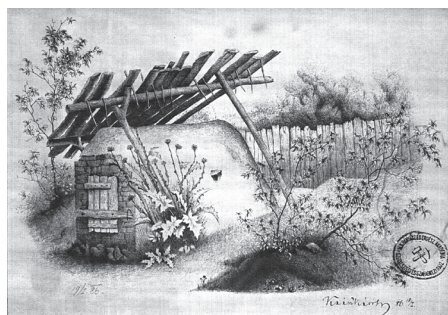
1888. februárban Losoncra a katonasághoz hívták be, innét pedig Kassára. Nem vált be, de azt nem tudjuk, hogy mi-

ért nem. A négy napig tartó katonásdi 24 forintba került, amit az iskola segélyegyletétől vett fel.

Kaán Károly 1888. május 12-i leveléből tudjuk, hogy befejező vizsgáit sikerrel tette le: négy jó és egy jeles osztályzatot kapott. „Két hónap még, s mint teljesen végzett erdész akadémikus térhetek haza jó anyánk örömeire.” – írja. Az édesanyja iránti szeretetét később is kimutatta, s minden évben meglátogatta Nagykanizsán.

Május 28-án Sóltz Gyula, Fekete és Szécsi tanárok vezetésével két hét tanulmányútra mentek. Selmecbányáról Brassóba utaztak, ahol az állami és közbirto-kossági erdőket s azok kezelését tanulmányozták. Kolozsváron az állami erdőigazgatóság hatáskörébe tartozó erdőket tekintették meg. Innét a Bánságba utaztak, ahol az őstölgyeseket vizsgálták. Végül átszelték az Alföldet Szeged, Cegléd érintésével, és Pestre mentek. Útközben az Alföld homokfásításának eredményeit szemlélhették. Pesten az erdészeti egyesület „múzeumainak” (mik lehettek azok? – Sz. L.) megtekintése után indultak vissza Selmecbányára. (Az útvonal leírását Kaán Károly leveléből ismerjük.)

A tanulmányút „kötelező is reánk nézve, – kiteszik ugyanis indexünkbe részt vettem-e a tanulmányúton – s ha nem, ez ajtó bezárás illetve megtagadván az államnál való szolgálhatásnak.” – írta Kaán Károly. A tanulmányút 100 forintba került összesen, és Kaán Károly hiába kérte meg jó előre az összeget gyámján keresztül, az árvaszék nem küldte el. Azért, hogy mégis el tudjon menni, a sógora, Geócze Bertalan, megelőlegezte a pénzt.

Kaán Károly szerkesztési és szabadkézi
vizsgarajza

1888. július 16-án írja utolsó levelét Selmecről. A levelekből kiderül, a selmecbányai akadémián való tanulás egy tanévben 300–400 forintba került. Összehasonlítva, e korban egy tanítói fizetés 100–300 forint volt évente. János testvérenek is hasonló kiadásai voltak, ezért

600 forint újabb kölcsönt vettek fel a ház terhére.

Ekkor még mindig az árvaszék jogi hatalma alatt volt, külön kellett kérni a nagykorúsítását. (Ez bizonyára nem volt kellemes egy 21 éves végzett erdőmérnök számára, hisz hivatalosan 18 év felett lehetett nagykorú). Ezek után érthető, hogy Kaán Károly milyen örömmel lépett a felnőtt életbe az öt szorító béklyókból.

Kilépve az Életbe

A kötelező gyakornoki idejét először Batthyány Ilona grófnő uradalmában – ahol már gyermekként járt – kezdte meg, majd a hátralévő időt 1889. év március 27-től a kincstári, Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóságnál, mint műszaki díjnok fejezte be.

1890. év őszén a sikeres erdészeti államvizsga után továbbra is maradt a Besztercebányai m. kir. Erdőigazgatóságnál, mert nagyon meg voltak elégedve addigi munkájával. Elkezdődött felfelé ívelő szakmai pályafutása.

Összegzőképpen elmondhatjuk, hogy a sok nehézség ellenére otthon gondos nevelést kapott, és édesanyja szolid, középosztálybeli életszínvonalat biztosított számára.

Kaán Károly gyermek- és ifjúkorának ezeket a körülményeit megismerve, talán jobban megértjük a magyar erdészet egykori nagyformátumú, széles látókörű vezetőjének szorgalmas és pontos, határozott, erélyes, néha ugyan erőszakos, de mélyen emberséges egyéniségét.

Kaán Károly nagyszülei, szülei, nagybátyjai széles látókörű, tanult, több nyelven beszélő emberek voltak. Igen jó kapcsolatban voltak Nagykanizsa, Budapest, Bécs gazdasági, pénzügyi és politikai köreivel, intézményeivel. A hazafiság a nemzetközi, nagy ívű gondolkodás, a tudás, a szorgalom bizonyára példa volt az ifjú Kaán Károly számára. Tetten érhetjük egy feltörekvő polgári család küzdelmes életét a feudális rend végső és a polgári rend kezdeti szakaszában.

A legújabb, eddig ismeretlen dokumentumok azt mutatják, hogy iskolaévei sokkal küzdelmesebbek, nehezebbek és bonyolultabbak voltak, mint eddig ismertük. Gyermekek- és ifjúkorának körülményei feltehetően meghatározták későbbi egyéniségét.

Szakács László

(Folytatás az Er Fa Híradó 2017/2. számában)

Új lendületet kap szlovákiai kapcsolatunk

Híradónk előző számának 22. oldalán már adtunk egy gyorsjelentést arról a rövid, de tartalmas, értékes és élmény dús tanulmányútról, amelyet szakszervezetünk csoportja tett Szlovákiában, az Alacsony-Tátra térségében.

A tanulmányúton az EFDSZ vezetőin és irodavezetőjén kívül a Bakonyerdő, az Egererdő, az Északerdő, a KEFAG, a NEFAG, a TAEG, a VADEX Zrt, a Baranya megyei KH szakszervezeti aktivistái, tagjai és munkaadói képviselői vettek részt.

Küldötteinket Miroslav Pepich és Peter Samuelčík köszönti

A chopoki terepi program célja a 2004. évi a katasztrófa sújtotta területek jelenlegi helyzetének tanulmányozása, különös tekintettel arra, ahol nem engedte a természetvédelem a fát elszállítani és összegyűjteni. A 38 000 m³ kárból így lett 140 000 m³, mivel a szű megtámadta a lábán maradt állományt is. A felújítás vegyes lombos (bükk) erdőt céloz, de a luc természetesen is szépen újul. A jegenyefenyőt kevesebb kár érte. Lehet, hogy a területi elhelyezkedése más volt, illetve már eleve elegyes erdőben fordult elő.

Az elmúlt nyáron a V4-ek erdészeti kormányzati küldöttei éppen Feketebalagon – másnapji úti célunkon – írtak alá együttműködési megállapodást.

Ennek a tanulmányútnak a legfontosabb mozzanata az volt, hogy szakszervezetünk vezetői: Dudás Péter elnök, Ivádi László alelnök és Górász László főtitkár Besztercebányán találkozott a Szlovák Faipari, Erdészeti és Vízügyi Szakszervezet vezető tisztségviselőivel, Jud.r. Vlasta Szabová PhD elnök asszonnyal, Jozef Minarik mérnökkel, a Szlovák Szakszervezeti Konföderáció erdészeti szekciójának elnökével, Frantisek Fodor mérnökkel, a Besztercebányán működő Szlovák Államerdészeti Vezérgazgatóság szakszervezeti bizottságának elnökével, Róbert Stasko mérnökkel, a szakszervezet munkavédelmi főfelügyelőjével és Ján Sárík mérnökkel, a szakszervezet Slovenska Lupca-i szervezetének elnökével, a helyi szakszervezet vezetőjével, Peter Samuelčíkkel, valamint Miroslav Pepich igazgatóval.

A tolmácsolási feladatokat Nikoleta Nozdrovická erdőmérnök, a besztercebányai vezérgazgatóság projektmenedzsere, illetve Robert Stasko látta el, miként tanulmányutunk egész ideje alatt.

Igen nagyra értékeltük azt a tényt, hogy az elnök asszony a találkozó létrehozása érdekében Bratislaváról Besztercebányára utazott, a barátságosnak éppen nem mondható téli időjárás viszonyai között.

A találkozó igen kellemes, kollegiális légkörben zajlott, protokolláris és bürokratikus kötöttségek nélkül. Szabová elnök

asszonyban közvetlen, barátságos, derűt sugárzó, dinamikus, jó kapcsolatteremtő képességű vezetőt ismertünk meg. Ugyancsak kitűnő benyomásaink voltak munkatársaival kapcsolatban is.

A tárgyaló partnerek kölcsönösen kifejezték az iránti igényüket, hogy célszerű volna a két szakszervezet közötti kapcsolatot szorosabbra fűzni és tényleges együttműködési tartalommal megtölteni.

Az elhatározást mindjárt tett is követte, mert Dudás Péter elnökünk meghívta a szlovák szakszervezet delegációját az idei Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapokon való részvételre.

A találkozó alkalmat adott arra is, hogy információkat kapjunk a szlovák partnerről, amelynek a neve szlovákul: Odborovy Zväz Drevo, Lesy, Voda; röviden OZ DLV.

Az OZ DLV a polgári rendszerváltás és a Csehországtól, Prágától történt elszakadást követően vált teljesen önálló szakszervezetté. Vagyis éppen 25 éve, miként az egész szlovák szakszervezeti mozgalom, a KOZ SR. A belső szervezet szekciókra tagolódik, melyek jelenleg a következők: víz- és csatornázási művek dolgozóinak szekciója, cellulóz- és papíripari, fa- és bútortipari, valamint erdészeti szekció. A tagság összetétele változatos: állami erdőgazdaságok, önkormányzati vállalatok, magánvállalkozások dolgozói alkotják. Képviselőjük érdekében az OZ DLV kiterjedt kapcsolatrendszert ápol a tevékenységi területét érintő köztársasági szintű szakmai szervezetekkel, a Munkáltatók Egyesületével, az állami és önkormányzati szervekkel. S persze tagja a köztársasági szakszervezeti konföderációnak, a KOZ SR-nek is. Külföldi kapcsolatai a lengyel, cseh, szerb, horvát és a magyar társszervezetekre terjednek ki, és tagja még két nemzetközi szervezetnek is.

Küldöttségünk a Decrett-emlékkőnél Feketebalagon

A kötetlen beszélgetés során kiviláglott, hogy nem csak tevékenységünk jellege, de gondjaink is több közös vonást mutatnak. Ilyen például a taglétszám csökkenő irányzata, bár az OZ DLV jóval népesebb az EFDSZ-nél. Ez nyilván abból is adódik, hogy tevékenységi területe is jóval szélesebb. Mindegyik szakágzatban sikerült a kollektív szerződést megkötöniük, de nem titkolták, hogy ez évről évre nehezebb feladat.

A szlovák–magyar erdészeti-faipari szakszervezeti kapcsolatok intenzitása az elmúlt 20–25 évben hullámzó volt. Most jó kilátásaink vannak arra, hogy ez után a beszélgetés után kapcsolatunk új lendületet kap.

Király Pál – Fotók: **Szabó Szabolcs**

Erdészeti emlékhely a Vidra-völgyben

A szlovák államerdészet (Lesy SR) Közép-Szlovákiában, Breznotól délre, a Feketebalogi Állami Erdőgazdaság területén imponáló méretű, 140 hektáros, érdekes látványokkal berendezett erdészeti skanzen létesített a Vidra-völgyben (Lesnický Skanzen, Čierny Balog, Vidrovská Dolina).

A skanzen területén a völgyben futó kisvasúttól a hegyoldalra felvezető út közelében, egy szép és méltóságteljes fenyves kis tisztásán a környezetbe illő emlékhelyet alakítottak ki. Patkó alakban elrendezve öt jókora kötömböt helyeztek ki. Ránézésre úgy tűnik, mintha jégkorszaki moréna-görgetegből származnának. Mindegyikre egy-egy név van rávésve: Jozef Decrett Matejovie, Henrich David Wilkens, Ludovit Greiner, Viliam Rowland és Karol Kaán.

Ismerős és nagyra becsült nevek ezek a magyar erdészek számára is.

Ezért a továbbiakban elevenítsük fel röviden, hogy kik voltak ők! A neveket a hazánkban megszokott módon írjuk melléjük feltüntetve születésük és elmúlásuk évszámát.

Decrett-szobor Besztercebányán

Decrett József (1774–1841) kamarai erdész volt, mondhatni, kincstári erdész, pályafutásának utolsó szakaszában már a besztercebányai, egykori kamarai erdőhivatal vezetője. Tapasztalataink szerint a szlovák erdészek kb. úgy tisztelik őt, mint mi Bedő Albertet. Életrajzát, szakmai tevékenységét Kaán Károly tárta fel és jelentette meg az Erdészeti Lapokban 1912-ben, de külön füzetecskében is közreadta. Decrett festett portréját is ő szerezte meg annak családjától, alkalmasint még besztercebányai szolgálata idején, majd pedig az Országos Erdészeti Egyesületnek adományozta. A portré az egyleti könyvtárban kifüggesztve látható. Az OEE három kitüntető érmének egyikét Decrettről nevezte el. Emlékműve Besztercebányán és Feketebalogon is látható.

Dr.H.D.Wilcens (1763–1832) professzor az I. Ferenc király által Selmecebányán 1808-ban felállított felsőfokú szakoktatási intézményünk, az önálló Forstinstitut első tanára volt. A magyar erdészettudomány, halhatatlan alakja. Sopronban és Göttingenben van még emlékműve.

Hóviharban a Chopokon

Greiner Lajos (1796-1882) Coburg hercegi erdőuradalmak igazgatója és a róla elnevezett, mert általa összeállított fatermési táblák megalkotója. Egy időben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) erdészeti szakosztályának vezetője. Erdészeti Lexikonunk szerint az első magyarországi erdészeti egyesület, az Ungarischer Forstvereinenek is egyik alapítója, volt és huzamos időn át alelnöke.

Rowland Vilmos (1814-1888) szintén az Ungarischer Fv.-nek volt egyik oszlopos vezetőségi tagja és az egylet kiadványának, a „Mitteilungen des Ungarischen Forstvereins”-nek huzamos időn át a szerkesztője. Úgy tudjuk, hogy angolos hangzású neve ellenére német származású volt és ott is halt meg. 1882-ben még publikált az Erdészeti Lapokban. Nagy érdemei vannak szakirodalmunk fejlesztésében és az egyesületi munkafarmák meghonosításában az erdészet területén. Hazánkban ma már csak kevesen emlékeznek tiszteletreméltó nevére. Legalább ott, Feketebalogon megörökíti emlékét az a kötömb.

A Vidra-völgyi erdészeti skanzennél

Kaán Károlyt (1867–1940) nem kell bemutatni. Kaán-émlék van, remélhetőleg esik még szó róla bőven, s talán még egy kis koszorú is eljut valahogyan arra a Vidravölgyi óriásakavicsra. Viszont ezt az emlékhelyét szükséges rögzíteni emlékeztünkben, mivel életrajzi monográfiájának megjelenése idején (1996) még nem létezett. Így nem is kerülhetett az emléket hirdető monumentumok listájába (22–23. oldal).

Mi lenne, ha a két ország erdészei gyakrabban találkoznának és közösen emlékeznének közös múltunk kiemelkedő személyiségeire a történelemnek ezen a méltóságteljes találkozási pontján?

Király Pál

Nyugdíjasoknak nyugdíjasokról

Töprengések a kampány kapujában

Híradszám 2016. évi 4. számában mi is megírtuk, de a közmédia sem mulasztotta el több alkalommal is hírül adni, hogy a kormány a munkaadói és a munkavállalói érdekképviseletekkel megállapodva a 2017. esztendőre a bruttó minimálbért 15 százalékkal, a garantált szakmai bérminimumot pedig 25 százalékkal megemelte. Azután még más hírek is megjelentek arról, hogy bizonyos társadalmi csoportok – például az egészségügyben, a kultúra és a művészetek területén dolgozók, pedagógusok egyes rétegei – ezen túlmenően is számottevőbb összegekhez jutottak.

A béremelésekkel egyidejűleg a munkáltatói járulék 5 százalékkal csökkent. Jó hír az is, hogy a közsféra stagnáló bérezése terén is fejlemények várhatók, de írásunk papírja vetésének idején ennek részleteit még nem ismertük.

A sajtó arról is hírt adott, hogy a kormány egyes beruházó nagyvállalatoknak a beruházás kapcsán keletkező új munkahelyek többlet-munkabér igényének fedezetét milliárdos nagyságrendű támogatásokkal megelőlegezte.

Amint említettem, ezek üdvözlendő, jó hírek, mert a fizetési boríték vastagodásának mindenki örül, mondván: az a biztos, ami már a zsebben van.

Mindazonáltal: a kisnyugdíjas töprengésbe kerül. Nem minden nyugdíjas, mert hallottunk már 1 millió forint fölötti nyugdíjösszegekről is, de ebben a témában az Országos Öregségi Nyugdíjpénztár az illetékes. Tudniillik ezeknek a számoknak a tükrében a nyugdíjak emelésének átlagosan 1,6 százalékos mértéke patikamérlegesen igencsak kidekázottnak tűnik.

A töprengésnek több oka is van. Először is a szerény emelésnek az a százalékos indokolása, hogy a megállapítás idején, 2016-ban alig volt infláció, ami pedig a nyugdíjkorrekció, az indexálás egyik alapvető tényezője. A forint inflálódásának legfontosabb mérőszáma pedig az árak alakulása, jellemzően az áremelkedés.

E ponton azonban figyelembe kell venni, hogy a nyugdíjas eltér az aktív keresők kosarának tartalmától. Ezért a piacra, orvosi rendelőbe, patikába járó nyugdíjas másként éli meg a monetáris változásokat.

Nem szükségeltetik különösebb közgazdasági szakképzettség annak belátásához, hogy a bevezetőben említett nagymértékű keresetkiáramlás önmagában is árfelhajtó hatású a fizetőképes kereslet megnövekedése és piaci megjelenése révén.

Ez önmagában még nem pénzromlás, nem infláció, mert a kormányzati kommentár szerint az emelés ellentétele megvan a gazdaság jobb teljesítményében. Egyrészt azonban kérdés, hogy ennek feltételei változatlanul fennállnak-e 2017-ben is (pl. az agrárium kimagasló teljesítménye, állami földeladások stb.) Másrészt a tapasztalat szerint a fogyasztás és ezzel együtt az árak emelkedése általában a napi fogyasztási cikkeknel kezdődik. Vagyis éppen a nyugdíjas kosárnál, azon a területen, amely a nyugdíjasokat a legközvetlenebbül érinti.

Egyébként ezt ösztönzik is, mondván, hogy éljünk egészségesebben; fogyasztunk – télen is – több hazai és déligyümölcsöt, friss zöldséget, halat, sajtot, mézet, biotermékeket és ne tömjük magunkat degeszre cereáliákkal, zsirokkal, cukorral.

(Azt már nem is említem, hogy milyen magasra emelték az ún. „egészséges borfogyasztást”, a magyar borkultúrát, a hungarikum-pálinkákat, s ezek árait).

Mindazonáltal az infláció lehetőségét sem lehet teljesen kizárni. Már az év első heteiben prognosztizáltak kb. 2,5 százalékos, ami várhatóan 3 lesz. Annál is inkább, mivel másik oldalon hangot is kapott bizonyos mértékű infláció szükségessége, a beruházások ösztönzése érdekében. Vagyis azért, hogy a tőkével rendelkezők ne a szalmazsákban, komolyabban szólva, ne bankban tartsák a pénzüket, hanem fektessék gyümölcsöző beruházásokba, s lehetőleg minél több munkahelyet teremtsenek. (Ambár a bankok is beruházásokban forgatják a rájuk bízott értékek egy részét.)

Azt már csak közbevetve jegyzem meg: igen, az inflációs politika, mint gazdaságserkentő eszköz régóta ismert az egész világon. Ám az is tapasztalati tény, hogy fölöttébb kétélű eszköz – erős kéz, nagy gazdaságpolitikai-közgazdasági hozzáértés kell ahhoz, hogy kézben tartott legyen, és ne szabaduljon ki a szellem a palackból. A 20. század két világháborúja utáni nehéz évek keserves tapasztalatai bizonyítják, hogy az elszabaduló infláció miként tudja szétzilálni az egész gazdaságot, tönkretéve vállalkozások tízezreit, emberek millióit, meggyötörni az egész társadalmat.

Talán a stabilitásra törekvésből ered a Magyar Nemzeti Bank monetáris politikájának az a része, ami szerint jegybanki alapkamat már legalább két év óta csökkentett irányzatú volt és egy százalékon áll. Ez hasonló szinten tartja az üzleti bankok által számított bankkamatokat is,

bár utóbbiakra hatással van a befektetett eszközök jellege is. Például az ingatlanpiac a múlt évben közismerten megélné, s a különböző elnevezésekkel kibocsátott állampapírok is garantáltan értékállóak stb.

A nyugdíjast mindez az öregkorára félretett megtakarításain keresztül érinti. Ha neki kell a számlavezetési díjat időről időre befizetnie ahelyett, hogy a betétösszeg növekedne a számláján, akkor nyilvánvalóan fogy a pénz, vagyonfelélés történik. Majd meglátjuk, hogy mit hoz ez az esztendő ezen a téren.

Azt viszont már megláttuk, hogy a karácsonyi angalka decemberben minden nyugdíjasnak hozott egy 2017 végéig meghatározott célokra beváltható 10.000 forintos utalványt. Mégpedig egy miniszterelnöki levél kíséretében. Ebben dr. Orbán Viktor elismerő, szép szavakkal méltatta az idősebb generációk országépítő érdemeit. „A mai sikereinkben az előttünk járó nemzedék munkája is benne van. Ezt soha nem szabad elfelejtenünk.” – írta többek között a miniszterelnök.

Persze, legott jelentkeztek kritikus hangok is, amelyek politikai kampányfogásnak minősítették az egész béremelési és az utalvány akciót.

Nem én mondom, hanem már szelvény-hosszában cikkeztek arról a sajtó, hogy a 2018-as országgyűlési választások kampánya már valóban és kissé szokatlannul korán beindult. Így nem lehet teljesen kizárni annak lehetőségét, hogy tényleg a közhangulat javító kormányintézkedések körébe tartoznak az említettek is. Érdekes hír ezzel kapcsolatban, hogy az Idős Demokraták Szövetsége (IDSz) civil szervezetből politikai párttá kíván alakulni, és ekként indulni a választási hadjáratban annak érdekében, hogy közvetlen politikai képviselője legyen az Országgyűlésben a nyugdíjasoknak.

A hírrel kapcsolatban ismertté vált kommentárok szerint egy idősödő társadalomban elvileg komoly tömegbázisra számíthatna egy ilyen generációs alapú rétegpárt. Az 1990-es és 1994-es választások tapasztalatai ezt még nem támasztották alá. Ma már azonban más a társadalmi konstelláció. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a nyugdíjasok szavazataira más pártok is számítanak. Még a Fiala Demokraták Szövetsége is. Ők sem lettek fiatalabbak az elmúlt negyedszázad alatt.

Ebből az esetleges versenyből még jól is jöhetnek ki a nyugdíjasok. Talán nem csak 1,6 százalékra.

Király Pál

Név-visszaadó szenátusi ülés Sopronban

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának döntése alapján jelentősen átalakult a Nyugat-magyarországi Egyetem. Az EMMI felsőoktatásért felelős államtitkára, Palkovics László hangsúlyozta: a NymE átalakítására azért van szükség, mert az intézmény integrációját „nem sikerült jól végrehajtani”, és emiatt belső feszültségek alakultak ki. Eldőlt, hogy az intézmény Soproni Egyetem néven, négy karral folytatja működését. A koncepció megalkotásába bevonták Magyarország egyik üzleti tanácsadó cégét, felsőoktatási szakembereket és cégvezetőket, többek között Jámbor Lászlót, a TAEG ZRT. vezérigazgatóját.

Ilyen előzmények után került sor 2017. március 2-án délután az Alma Mater Ünnepi Névadó Szenátusi Ülésére a közgazdasági kar aulájában.

Az elnökségben helyet foglalt Veres András püspök, Fekete György emeritus professzor, Fodor Tamás polgármester, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Faragó Sándor rektor, Dinnyés Álmos kancellár, Palkovics László államtitkár (EMMI), Ugron Ákos Gábor államtitkár-helyettes (FM), Marczinkó Zoltán István helyettes államtitkár (NGM), Dubécz Zoltán, a rektori konferencia főtitkára, Zambó Péter, az OEE elnöke, Takács Tamás HÖK-elnök, Alpár Tibor faipari kari dékán, Lakatos Ferenc erdész kari dékán, Fábrián Attila közgazdasági kari dékán, Varga László pedagógiai kari dékán, Németh Róbert rektorhelyettes, Náhlik András rektorhelyettes, Kónya István konzisztórium elnök.

Faragó Sándor rektor beszédében többek között hangsúlyozta: Mi büszkén vállaljuk és ápoljuk selmecbányai múltunkat. Egyetemünk abban a kedvező helyzetben van, hogy a selmeci-soproni hagyományok a nevelés folytonosan élő, az ifjúságot gazdagító, erősítő eszközét adják a kezünkbe. Ezért mások a soproni egyetemisták, a végzett hallgatóink. Intézményfejlesztési tervünk szerint: „A Soproni Egyetem a magas színvonalú oktatási, kutatási, innovációs tevékenysége és társadalmi szerepvállalásai révén, folyama-

tosan megújuló, mérték-egyszeres mértékű egyetemi tudásközpontként kíván működni Európában. Kitüntetett szerepét, nemzetközi rangját a jövőben is megőrzi, elismertségét fokozza.” Végezetül arról szólt, hogy az egyetem – történelme során másodszer – Sopron város nevét viseli. Ez nem egyszerűen egy topográfiai kapcsolat. Csaknem száz év történelmi magasságai és mélységei tették szervessé, hitelessé és szívbélivé ezt a viszonyt. Számunkra az egyetem nem munkahely, hanem hivatásunk által mélyen motivált életünk. A soproni egyetemi oktató éppolyan hűséges, mint egyeteme, mint városa.

Palkovics László, az EMMI oktatásért felelős államtitkára a hazai felsőoktatás harmadik egyetemét köszöntötte bevezetőjében, emlékeztetve a III. Károly által mintegy háromszáz éve alapított intézményre. Kiemelte, hogy az erdészeti és faipari képzést senki más nem kínálja az országban, s a határozott egyetemi karakter a nemzetközi megítélést is javítja. Hangsúlyozta, hogy az erdőgazdasági társaságok vezérigazgatói is a „mi egyetemünként” aposztrofálták az Alma Matert, s ez talán a legfontosabb érték, amit egy egyetem elérhet. Az egyetem a következő évtizedekben is meg kívánja őrizni és erősíteni akarja kitüntetett szerepét és nemzetközi rangját. Ehhez a feltételek adottak, az egyetem helyzete stabil, hisz' a kormány kiváltotta azokat a PPP-konstrukciókat, amelyek a működést nagymértékben terheltek, konszolidáltak az egyetem gazdálkodását – jelentette ki az államtitkár. – Az erdőgazdaságok által végzett felmérés alapján látható, hogy a soproni hallgatók elégedettek a képzés egy részével, a képzési idő hosszával, a végzettség elismerésével, de több kritikát is megfogalmaztak, például a gyakorlati képzést, az életre való felkészítést illetően. Tovább kell erősíteni az erdészeti és faipari képzések unikális jellegét. A gyakorlati képzéseken keresztül egyre inkább a munkaerő-piaci igényekhez kell igazítani, szorosabbra kell fűzni a vállalatokkal a kapcsolatot. Ugyanakkor szükséges a kutatási kapacitások további bővítése, a

doktori képzés fejlesztése, és szükség lesz új képzések bevezetésére is.

Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár elmondta, az elmúlt idők szakmai tudását adják tovább egymásnak a nemzedékek. A szakmák piacképessége azon is múlik, hogy a benne dolgozó szakemberek mennyire nyitottak az új kihívásokra, a megújulásra. Ilyen kihívás például a klímaváltozás problémaköre, a környezeti nevelés szükségessége, az erdők közjóléti szolgáltatásai. A klímaváltozás az egyik legfontosabb globális szintű hatás, és kihívás a világ országai és a természet egésze számára. A klímaváltozás hatásainak mérséklésében az erdőkre, a hasznosított faanyagra jelentős szerep hárul. A környezeti nevelés pedig összetársadalmi tevékenység. Az erdő az általa biztosított haszonvételi lehetőségek, illetve számos egyéb közérdekű – védelmi, és közjóléti szolgáltatása révén az egyik legfontosabb természeti erőforrásunk, kiemelkedő jelentőségű nemzeti kincsünk.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes bevezetésekként arról szólt, hogy az embereknek Sopron nevére a hűség jut az eszükbe, a nemzethez, a magyar nyelvhez. Fölhívta a figyelmet a tudomány művelőinek erkölcsi felelősségére. Emlékeztetett az egyetemi polgárok hősiességére az 1848/49-es szabadságharcban, a Trianon utáni ágfalvi csatában, az 56-os forradalomban és az 1989-es Páneurópai Piknikben. Hangsúlyozta az egyetem fontos szerepét a nyelvhasználatban és –művelésben, hisz' ha a nyelv hanyatlik, akkor a nemzet is hanyatlik. Köszönetet mondott az Egyesületnek, hogy a Kárpát-medencében együtt tartja az erdészeket.

A miniszterelnök-helyettes köszöntője után Faragó Sándor rektor, Dinnyés Álmos kancellár és Zambó Péter OEE elnök együttműködési megállapodást írt alá. A beszédek követően az egyházak képviselői megszentelték-megáldották az egyetem új lobogóját. Az ünnepi ülés végén Faragó Sándor rektor időkapuzatát adott át Varga Tamás múzeumigazgatónak, amelyet intézményében őriznek a jövő nemzedékeknek szóló üzenettel. (z)

Pápai Gábor szöveggyűjteményéről

Nézem a kötet borítóját, merengve, majd' elmerül a szövegtengerben. Ezek a merengések ajándékozták meg az olvasót azzal a sok szép, műves írással, ami gazdagította, felfrissítette a sok-sok száraz szakszöveget.

Rövid, de súlyos tényeket közöl a „Magyar az, akinek Trianon legalább fáj” című rövid írásában. Az erdőterület és erdőművelés adatait. Ma megcélzottuk elérendő célként az akkori 27 százalékot. (A cím eredetét vitatják, többen Illyés Gyulának tulajdonítják.)

A harmadik oldal című visszatérő írások keletkezésénél magam voltam a „bába”. Javaslatomra indult el ez a szerkesztői műfaj a lapokban. Ez nem afféle vezércikk, de mégis véleménycikk, a szerző álláspontja, esetleg a szerkesztőségé. Lehetőséget ad a napi-heti-havi robottól való elszakadásra, vagy éppen az aktualitás megragadására. Súlyos koloncként is megélheti a szerkesztőség, de inkább a szabadság lehetőségét kell élvezni. Az ErFa Híradóban ez utóbbit igyekszünk képviselni.

Borúlatoan lehangoló az „Erdész, ki itt dolgozol, hagyj fel minden reménnyel” című riport, mely a falopás keresztmetszetét látatja. Erdészkalauzai meglehetősen sötét és reménytelen képet festenek Ózd környékének szociális és bűnügyi helyzetéről. Ismerem, magam is bejártam a vidéket.

Régi mániám a szarvasgombászat. Ebben is egyetértünk Gáborral, fontos, hogy ezt a mellékhaszonvételt pártolni kell.

Maradhatunk-e a kaptafánknál? – teszi fel a kérdést egyik tudósításában, melyből kiderül, milyen komoly viták folytak 1992-ben a vad körül. Változott a helyzet? Ment-e előbbre a világ?

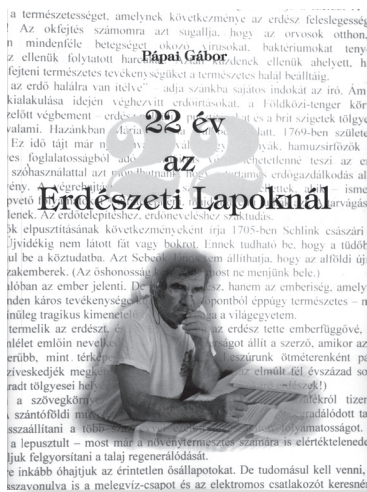
Érdekes történeti közlemény az egyesület (a német nevű) alakulásának körülményeiről (78. oldal). Jellemző, hogy a 61 alapító között egyetlen magyar nevet sem lehet fölhalálni. Ennek ellenére milyen hazafias csapattá vált az erdészársadalom! Kolácsek úr indítványozta saját folyóirat megalapítását.

Demosz versus démon. Az egyesületi választások befolyásolásának kísérletéről ír egy A harmadik oldalban (2006. április). Micsoda idők...

Lefelé a létezés lejtőin – címmel számol be Bogár László előadásáról, amelyet még az azóta lebontott egykori MTESZ székházban tartott erdészeknek. Sokan

voltunk, de nem elegendő. Szomorú, szigorú tényekkel szembesített a professzor.

Nem maradhat el a tisztelgés a 15 éve hazánkban vállalattal jelenlévő Stihlről sem. Azóta már ünnepeltük a negyedszázados évfordulót is!

A Csárdás vagy tangó? című tudósítás egy természetvédők által kezdeményezett vitafórumról szól. Haraszty László, akkori természetvédelmi államtitkár tartott bevezető előadást, amelyben sok, ma is időszzerű témát vetett föl. Akkor akut kérdés volt a hektár tízezrek védetté nyilvánítása, elvétele. Gémesi József, akkori ÁPV Rt. igazgató-helyettes a védett területek felülvizsgálatát vetette föl.

Kedvenc témám a 2003-ban Québecben tartott XII. Erdészeti Világkongresszus. Hazánkban erről az eseményről két közlemény jelent meg – interjú Csóka Péterrel, aki a magyar delegáció tagjaként a kongresszus egyik alelnöke volt – a másik a ForestPress-en.

A Nyúl a bokorból című vitairata politikai vitáit is lehetett, hisz egy akkori miniszternek szól a válasz. Az idő tájt én a kormánypárt parlamenti képviselőcsoportjának sajtófőnöke voltam, be tudom mérni a tárcavezető informális hatalmát. Lehet, hogy a tárcája sajtója jelezte a cikket, de hozzánk nem jutott el a híre. Az Erdészeti Lapokat nem szemléztük...

Csodálatos a sikárosi „Micsidi” epizód, amelyből megtudjuk, hogy miként működött a jelentési kötelezettség, és milyen emberi kapcsolatok születhettek akkor tájt.

Egy másik gyöngyszem a Szulyovszky-portré, a Nyíri-erdő 48-as gyűjteményének alapítójáról. Ez is kötelező olvasmány.

Egy elrettentő olvasói levél is helyet kapott, aminek a tanulsága az, hogy a közönségkapcsolat bizony tanítandó („Tanulságos”).

A szövegtengerben egy palackposta is felszínre kerül. Pápai Gábor másik főműve, a fölbecsülhetetlen értékű „oral history”, a Gyökerek és lombok aktuális kötetének segélykérő reklámja. Sajna a szakma nem gondolja kellően saját gyökereit, lélektörténelmét.

A fatolvajok és az erdész egymásnak feszülő lelkivilágát rajzolja meg kitérően érzékkel a szatmár-beregi riportjában (Az eb).

A „Ne adjuk oda!” című riportja igazából politikai vitáit. Arról szól, hogy az egykori Tisza-kastélyban berendezkedt erdészgyermek-kollégium megmaradhat-e vállalt hivatását szolgálni. Nem tudom hogy alakult a sorsa...

Azt sem tudom, hogy a Soproni Egyetemi Színpad történetének megírását célzó fölhívása mily' eredménnyel járt. Abban viszont mélységesen egyetérték Gáborral, hogy az Alma Mater Almanach-jából eléggé el nem ítéhetően kimaradt ez a fejezet...

A „Békét a jóakarató erdészeknek” igazi szakmai „rekviem”. Egy bakonyi bükkösben tett nosztalgia körúton szakadnak fel a nem oly régi múlt emlékei a területet egykor kezelő erdészekből, egyáltalán nem nosztalgizva, hanem komoly szakmai érvekkel telítetten.

Személyes megemlékezés okán hozom föl a korábban rendszeres újságíró-találkozókat. Régi (másik) mániám, hogy – Esterházyt parafrazálva: 'így gondozd az újságíródat' –, vagyis jó és szoros, rendszeres kapcsolatot kell tartani azokkal az újságírókkal, akik agrár-erdészeti témákkal foglalkoznak. Ezt a célt szolgálták ezek a szakmai kirándulások. Kár, hogy elfogytak...

Pápai Gábor írásai jelentették az elmúlt negyed században megjelent lapszámokban az emberit, a humán tényezőt. Egy szaklap mindig hajlamos elidegenedni, elszakadni az élettől, az embertől. Pedig mi végre volna mindaz, amit papírra rónak a szerzők?

Pápai Gábor markáns, emberi nyomot hagyott a hazai erdészettörténetben.

Zétényi Zoltán

A könyv magánkiadásban jelent meg. Megrendelhető a 30/971-5255 telefonon.

A legtöbbet publikáló erdészszakíró

Köszöntjük a 85 éves dr. Király Pált

2015 őszén, egy szakmai összejevetelen félrevont Király Pál, mondván fontos beszédünk van.

Azzal kezdte, hogy egészségi állapota miatt fölhagy az ErFa Híradó szerkesztésével, s úgy gondolta, rám hagyományozná a lap szerkesztését. A nagy megtiszteltetés váratlanul ért, ezért rövid gondolkodási időt kértem. A többi ismert...

Az egyetlen újságírói oklevéllel rendelkező erdőmérnök szakmai pályafutása 1954. december 17-én indult Sopronban, az Erdőmérnöki Főiskolán elnyert oklevéllel.

1955. január 1-jén már a Váci-Börzsönyi Állami Erdőgazdaságnál találjuk, ahol erdőművelési szakelőadóvá és erdésztervező-helyettesé nevezik ki. Néhány év elteltével a központban erdőgazdasági szakfelügyelő és az észak-börzsönyi erdei vasutak üzemvezetője, majd gazdálkodási osztályvezető.

1970-ben nagyot fordul az élete. Előbb igazgató-helyettes főmérnöké nevezik ki, majd megkezdődik az újságírói karrierje. A Lapkiadó Vállalat kebelében az „Erdőgazdaság és Faipar” című folyóirat felelős szerkesztője lesz. A rendszerváltozás felfogatja a lapkiadás struktúráját is, így 1990-től már az Agricola Kiadónál folytatja a szerkesztői munkáját. Eközben pedig 1989-től az „ERDÉRT Híradó” című üzemi lap szerződéses szerkesztője is. Aktív pályafutása 1994 szeptemberében a Magyar Mezőgazdaság Kiadónál az „Erdőgazdaság és Faipar” főszerkesztőjeként ér véget.

Az aktív jelző teljességgel pontatlan, mert az egész életét jellemző fantasztikus aktivitás nem hagy alább, a státusza megváltozásával. 1998-tól már az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete lapját, az Erdészeti és Faipari Híradót szerkeszti és írja.

Sokirányú munkája mellett jutott energiája mintegy 1700 cikk megírására, két önálló kötet (Az Országos Erdészeti Egyesület története, 1866–1966”, Budapest 1967; A velünk élő múlt, Budapest 2000) megalkotására is. Nem utolsó sorban pedig tudományos szakterületén, a magyar erdészettörténetből egyetemi doktori címet szerzett 1988-ban, Sopronban. Széleskörű érdeklődésének bizonyítékeként pedig elvégezte a Budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Ipari Kara mérnök-kölgazdász tagozatát. Az ott szerzett ismeretek és a kölgazdaság iránti érdeklődése nagy hasznára vált mind a szakszervezetnek, mind lapunknak.

Pályánk három ízben is érintkezett: először a '70-es évek végén, amikor magam is tagja voltam a Nyomda-, Papíripar és Sajtó Dolgozói Szakszervezetének, a '80-as évek végén, a Lapkiadó Vállalatnál, majd a 2000-es évek elején az Állami Erdészeti Szolgálatnál, ahol Király Pál szakmai kiadványok

szerkesztésével, nyomdai előkészítésével és lektorálási feladatok ellátásával foglalkozott.

A szakmai és újságírói munkája mellett fáradhatatlan munkása volt az OEE-nek is. Az egyszerű tagságtól az alapító tagságon át a szakosztályelnökséggel, végül a főtítkári és alelnöki pozícióig ívelt egyesületi karrierje.

Nem csupán az Erdészettörténeti szakosztálynak, hanem a Közönségkapcsolatok szakosztálynak is alapító tagja volt.

Erdészszakmai éveit a hazai erdészet egyik „aranykorában” töltötte, az ötvenes-hatvanas években. Erről a korszakról így írt: Jó volt erdőművelőnek lenni; a vállalatnál még nem tekintették olyan szükséges rossznak, aki csak a pénzt viszi el.

Vasúti üzemvezetőként viszont átélhette egy olyan – mai kifejezéssel élve – logisztikai ágazat hanyatlásának kezdetét, amely csaknem az erdei vasutak teljes felszámolását hozta a motorizáció fejlődésével.

A terepen töltött évek nyitották rá érdeklődését szeretett szakmánk történetére. A Börzsöny nagy erdész hagyományokkal rendelkező vidék, a hegyi falvak lakói bányászok vagy erdei munkások/munkásnők voltak.

Az újságírás/szerkesztés világa nem olyan békés, mint az erdő madárfüttyös hangulata. Ezt hamarosan maga is megtapasztalta a kiadó – szerkesztőség – nyomda háromszögében. A politikai felügyeletet még nem is említve. Mert abban az időben a fontos lapok főszerkesztői hétfőnként nem a szerkesztőségben, hanem a pártközpontban Lakatos elvtársnál kezdtek, később pedig a Kormány Tájékoztatási Hivatalában. Ez amolyan politikai PR-eligazításnak számított. Mit kell és mit nem szabad megírni. A három „T” még nem volt gyakorlat (támogatott – túrt – tiltott).

Ez az időszak komoly politikai át- és kiképzést jelenthetett Király Pálnak a „békés” erdőgazdasági konfliktusokhoz képest. Azonban az élet (sajtó)iskolájában is kiválóan szerepelt, ezt mutatja a hosszú szerkesztői, főszerkesztői pályafutás.

Részben a sajtómunkás pálya, illetve a főtítkári-alelnöki pozíció kitágította érdeklődésének horizontját a nemzetközi „vizekre” is. Alkalma nyílt más országok, földrészek erdészeti tevékenységének tanulmányozására, erdészterpolitikájuk megismerésére. A nemzetközi kitekintés azóta is munkásságának egyik alapeleme.

Király Pál nem csak írásban kiváló, stílusa egyéni, másokéval összetéveszthetetlen, hanem előadóként is kitűnő. A minap a Szenirok Tanácsának alkalmán tartott lebilincselő előadást Kaán Károly munkásságáról. Ezúttal is tanúbizonyságát adta széles körű történelmi ismereteinek, a szociológiai összefüggések iránti érzékenységének.

Amikor az Erdészeti és Faipari Híradó stafétabotját átadta, megnyugtató, hogy bár a szerkesztésből „nyugdíjba vonul”, az újságírásból nem vonul ki.

Ez nagy megnyugvást jelentett mind a szakszervezet elnökségének, mind az új szerkesztő stábnak.

Kívánjuk, hogy Király Pál még hosszú évekig ne vonuljon ki az újságírásból, mert szükség van sajátos ízű, hangulatú, érzékeny és szakmailag pontos dolgozataira, „élőben” pedig időnként szarkasztikus humorára.

Jó szerencsét, jó egészséget kívánunk!

Zétényi Zoltán

Halálozás

A közelmúltban három olyan kitűnő akadémikust is elragadott a halál, akik ugyan nem voltak erdészek, de tudományos munkásságuk nagy értéket jelentett az erdészet számára is.

Stefanovits Pál vegyészmérnök 95 éves korában hunyt el. A talajtan nemzetközi hírnevű művelője volt. Az erdészet számára közvetlenebbül az 1950-es évek második felében, az erdőgazdálkodás biológiai alapokra történt határozott ráállítása idején fejtett ki komoly közreműködést annak a nagyszabású könyvegyüttesnek a megalkotásában, amelyet röviden csak a „Dansky-féle zöld könyvek”-ként emlegetnek kollégáink. 95 éves volt.

Tíz évvel „fiatalabb” volt **Láng István** agrokémikus. Sokrétű tevékenységétől a fenntartható agrárium tudományos megalapozásán belül az agroökológiai potenciál, a biomassza és az ún. VAHAVA klímakutatási program érintette leginkább az erdészetet.

Életének 87. évében, 2016. november 29-én elhunyt **Fekete Gábor**, Széchenyi-díjas ökológus, botanikus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Varga Zoltán debreceni biológus professzorral karöltve egy csodálatos könyvet alkotott „Magyarország tájainak növényzete és állatvilága” címmel. A szerzőgárda névsorában ott találjuk Mátyás Csaba akadémikusunkat és dr. Király Gergely erdőmérnököt is.

Nem tudományos, hanem politikai-közéleti hír, hogy az év elején 85 éves korában elhunyt **dr. Torgyán József** jogász, egykori kigazdapárti politikus. Pályafutása az erdészetet mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszter korában érintette. A Fidesz-FKGP kormánykoalícióban belül 1998–2002 között keményen küzdött az agrárium érdekeiért. Egy éve egy interjúban így jellemezte önmagát: „kamikáze politikus voltam...” *k. p.*

A VIII. Agrármarketing és médianap

A 35. AGROMashEXPO Kiállítás jó alkalmat nyújtott a címben megjelölt munkaterületeken dolgozók és az érdeklődők találkozájára, immár a nyolcadik alkalommal.

A rendezvény szervezője most is a Magyar Mezőgazdaság Kft. volt, amely bemutatta a tématerületre állított munkatársait és ismertette további törekvéseit. A rendezvényről részletesen tájékoztat a Magyar Mezőgazdaság folyóirat idei 5. száma.

A bőséges és gazdag programból egyetlen előadást emelek ki, mégpedig azért, mert szinte megdöbbentőnek találtam. Ez egy inter-videós előadás volt Los Angelesből, amit Peresztegi Zoltán, a Google Magyarország egyik alapítója tartott „online és interaktív” módon, vagyis közvetlenül a Föld túlsó oldaláról és kérdezz-felelek a képernyőn formában. Persze, ez nem nagy újság az interneten más kontinensbeli partnerrel társalgók számára. Inkább az volt a meghökkentő, hogy az előadó az informatikai forradalommal kapcsolatban nem csak annak végeredményét nem prognosztizálta, hanem inkább arra villantott rá, hogy még felmérhetetlen távlatok vannak ezen a téren. Mintha az internet, a Facebook, az okoste-lefon stb. még csak a kezdet lenne.

Az előadás társadalomfilozófiai gondolatokat keltett abban a tekintetben, hogy miként hat majd a társadalomra, milyen átrétegződéseket, esetleg új alá- és fölérendeződéseket teremt az információs eszközöknek és magának az információnak a birtoklása egyének, társadalmi csoportok, esetleg egész népek-nemzetek közötti viszonylatban.

Talán a legkiszámíthatatlanabb azonban a mesterséges intelligencia fejlődése. Vagyis, amikor már nem ez ésszel bíró gépeket, hanem tőle függetlenül a gépek fejlesztik a gépeket. A szellem kiszabadul a palackból, a folyamat az ember kezéből. Nem tudni, hogy mi lesz a vége. *K. P.*

Megújult a MEGOSZ vezetősége

2017. február 28-án a MEGOSZ pót-választó közgyűlést tartott. Ennek során a szövetség vezetése megújult. Új elnököt, ügyvezető elnököt és két alelnököt választott meg a tagság teljes egyetértésben. A köztes választás egyik sajnálatos oka Szabó Vendel alelnökünk halála volt, illetve az, hogy Luzsi József a MEGOSZ elnöke és dr. Sárvári János, a szövetség ügyvezető elnöke időközben benyújtotta lemondását az elnökségnek. A választás és a jelöltek kiválasztása a fiatalítás, a MEGOSZ megerősítése és az is indokolta, hogy a folya-

matban lévő nagyobb szakmai munkák a befejezéshez közelednek.

A választás eredménye a következő:

Elnök: **Mocz András** (Luzsi József elnöki posztjának betöltésére)

Ügyvezető elnök: **Duska József** (Dr. Sárvári János ügyvezető elnöki posztjának betöltésére)

Alelnök: Sárközy Tamás (Mocz András alelnöki posztjának betöltésére)

Alelnök: Csillag Vince (Szabó Vendel alelnöki posztjának betöltésére)

Így a megújult MEGOSZ vezetőség teljes névsora a következő:

Elnök: Mocz András

Ügyvezető elnök: Duska József

Alelnökök: Bodor Dezső Károly, Csillag Vince, Dombóvári Dénes, dr. Ódor József, Sárközy Tamás, Sípos István

A megújult Elnökség mandátuma 2019. május 31-ig tart.

Új szakértő a lepkeperben

2017. február 3. – Debrecen, Kokad – Újabb három tárgyalási napot tartott a Debreceni Járásbíróság a védett természeti terület jelentős károsodását okozó terméskárosítás büntette ügyében, dr. G. Ernő ellen indított büntetőeljárásban.

A bíróság kihallgatta többek között a vádlott földszomszédját, aki gazdálkodó és lepkeszakértő: kutatásokat végzett a keleti lápi bagoly lepkét érintően is. A szakértő tanú elmondta: a lepkét a saját területén észlelte, a Kék-Kálló völgyében. Hozzátette: arról nincsenek információk, hogy a lepke télen hogyan viselkedik, így szerinte nem lehet azt megállapítani, hogy a vádlott a szárazzással kárt okozott. Sőt úgy véli, az invazív fajok éppen amiatt jelentek meg a területen, mert a hatóság a szárazzási munkákat leállította.

Az ügy szakértő tanúja vitatja az igazságügyi szakértő megállapításait, aki szintén kedden jelent meg a bíróságon tanúként. Ő az a szakértő is, akinek szakvéleményére a vád is épül. A tárgyaláson kiderült: az igazságügyi természetvédelmi szakértőnek saját tapasztalata, vagy kutatási tevékenysége nem volt ezen a területen, szakvéleményét másik két „szakértő”, illetve a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága (HNPI) természetvédelmi őrök feljegyzése alapján állította össze. Az eljárás április közepén folytatódik.

Soproni pillanatképek

Bevonulás az ünnepi ülésre

Az elnökség első sora

A hallgatóság soraiban a meghívott vendégek

A kamarazenekar előadása

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes

Az elnökség második sora

Faragó Sándor rektor az új egyetemi zászlóval

Varga Tamás múzeumigazgató átveszi az időkapszulát

Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár

A kántusok selmeci nótabemutatója

Az egyetem és az OEE közötti megállapodás aláírása

Értékesítés: +36 30 229 3536; +36 30 241 8261

További ajánlataink: www.lignova.hu

TAEG Zrt.
9400 Sopron, Terv u. 4.

mobil: +36 30 229 3536; +36 30 241 8261

tel.: +36 99 523 472; +36 99 523 486

e-mail: info@lignova.hu www.lignova.hu